

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

METROPOLITAN LIBRARY
B. S. M.
BIBLIOTHEK.

G. S. J.

O. A. S. C.

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSELSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1894---95.

VED

F. BOKKENHEUSER.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1895.

Tale

i

Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesdag den 4de Marts 1895

af

Fr. Bokkenheuser.

Der har været Tider, da man i alle Retninger fandt sig vel til Pas med det bestaaende, slog sig rolig til Taals med det, man havde, tænkte ikke stort længere end fra Dag til Dag og mente, at de kommende Slægter nok vilde slaa sig igennem som deres Fædre. Men til andre Tider har der været Udvikling, Liv og Bevægelse, man har faaet et aabent Øje for de til Stede værende Mangler, har stræbt at skaffe sig en lykkeligere og behageligere Tilværelse og har arbejdet paa at skaffe Efterkommerne lysere Vilkaar. I saadanne Tider leve vi, og derfor komme vi let til at tænke paa lignende Tilstande i Fortiden, fornemmelig paa Slutningen af forrige Aarhundrede, der i mange Retninger har Lighedspunkter med Forholdene i vore Dage, og det komme vi i Dag saa meget mere til at mindes, som vi ere samlede for at højtideligholde Efterslægtsselskabets Stiftelsesfest. Selskabet

blev just stiftet i Slutningen af forrige Aarhundrede, i den saakaldte Oplysningsperiode, da det var Løsenet hos alle retsindige Borgere at arbejde paa det almene Vel, og skulde det blive til noget, saa maatte der tages alvorligt fat paa Ungdommens Uddannelse og Opdragelse og da fornemmeilg paa Skolevæsenet¹⁾.

Og var der noget, der trængte til Omordning og Forbedring, saa var det just Skolevæsenet. Smukke Folks Børn, som det hed, kunde ikke gaa anden Steds end i de over hele Landet spredte latinske Skoler. Der sad de stakkels Drengene pakkede sammen i de store Skolestuer, der for en stor Del havde været Forsamlingssale i nedlagte og da stærkt forfaldne Klostre; i mangt et Værelse var der saa mange Drengene, at de paa en Gang undervistes af indtil 4 Lærere, der snakkede i Munden paa hverandre; Gulvet, som sjelden blev fejjet, var af Mursten, Borde og Bænke af simple Planker og spigrede fast; Kakkelovne var en Luksus, man ikke kendte, og, naar det blev meget koldt, kunde det falde Lærerne, de saakaldte Hørere, ind at tage Drengene op paa deres private Værelser, hvor der naturligvis ikke var Plads til dem. Skoletiden varede ofte 9 Timer, og Frikvarter var der ikke noget, der hed; Frier gaves saa at sige ikke, kun en Gang imellem nogle faa Dage, for at Hørerne kunde samle Kræfter, Drengene tænkte man ikke paa. En lille Afveksling var det, naar de af og til bleve kommanderede til at synge til Lig eller ved Bryllupper, men ogsaa det var farligt nok, især ved Begravelserne, da de ofte i deres tynde Klæder maatte staa i Timevis paa

---

¹⁾ Til Indledningen har jeg fornemmelig benyttet J. Paludan; Træk af Skolevæsenets Tilstand i Danmark omkring Midten af forrige Aarhundrede (Vor Ungdom 1883), nogle mindre Artikler i samme Tidsskrift og Fr. Nygaard; Efterslægtsselskabet og Edvard Storm. Alt det øvrige er efter utrykte Kilder i Skolens Arkiv.

Kirkegaardene; men saa fik de undertiden Penge for Ulejligheden, og dem brugte de til Svir og Drik paa Kroerne, eller de bleve indbudne til at tage Del i de den Gang saa almindelige Begravelsesgilder eller Begravelsesballer, og der bleve de overfyldte med Mad og Drikke.

Og hvordan var ikke Tilstanden i selve Skolen? Undervisningen gik udelukkende ud paa at lære Drengene Latin eller banke det ind i dem, ja Modersmaalet fik de fornemmelig lært ved at oversætte fra Latin til Dansk. I Almindelighed forstod de ikke stort af hvad de lærte, og hvad de hørte; det gik paa en Maade den Gang, som det nu gaar i de sønderjyske Skoler. De ældre af de her til Stede værende Elever ville mindes, at, da Hr. Gustav Johannsen i afvigte Efteraar gjorde Skolen den Ære at holde et Foredrag for de højere Klasser, omtalte han, at Børnene i de sønderjyske Skoler bleve underviste i et Sprog, som de slet ikke kendte; paa Skolen hørte de kun Tysk, i Hjemmet kun Dansk. Stort bedre var det ikke, om end paa anden Maade, her hjemme i de Aartier, der gik umiddelbart forud for vor Skoles Stiftelse; det var Latinen, der herskede. «Der sidder» — som der staar i den nylig afsungne Kantate — «sur og streng den Hører paa Kateder, paa Bæk den stakkels Dreng ved Grammatikken sveder.» Og Undervisningsmetoden var altid den samme og lige probat til at skærpe Flid og Opmærksomhed. For den mindste Fejl vankede der Prygl, ubarmhertige Prygl; i tre Aarhundreder havde dette Pryglesystem hersket, og, naar Kristiern Pedersen, da han bebrejdede en Lærer denne Mishandling af Børnene, fik det Svar: «Saaledes har jeg købt min Lærdom, og saaledes sælger jeg den igen,» saa kunde det samme Svar gives i 1780. Der var da ikke andet at gøre end at tage Pryglene eller købe sig fri. Det vil sige, de smaa Drengene betalte de større for at skrive Stilene for dem og

læse Lektierne med dem; det hændte ogsaa, at Hørerne fik Gaver af Forældrene, ja at de i Timerne lode sig formilde ved Æbler og Nødder.

Hørerne vare i det hele taget tarvelige Personer; i Almindelighed Studenter, der enten ikke duede til at studere eller ikke havde Raad til det. De søgte da at friste Livet ved at lade sig ansætte ved Skolerne, hvor Lønnen omtrent var det halve af, hvad en Avlskarl fik, og mange Steder gik de paa Omgang hos Borgerne for at faa Middagsmad. De vare forkuede Stakler, der, fra det Øjeblik de fik Benene indenfor Skolens Døre, søgte at komme derfra igen; men Embederne vare ikke lette at opnaa; til Klokke- og Graverbestillinger bleve Lakajerne foretrukne.

Og Forholdet mellem Disciplene indbyrdes var heller ikke det bedste. De store mishandlede de smaa efter det Eksempel, Hørerne gave dem, og ogsaa der købte man sig fri for Prygl ved Penge.

Men alt dette maatte forandres. Ganske vist var det ikke overalt lige galt; vel gaves der Undtagelser, men i Hovedtrækkene gik det saaledes til. Der var nok inddraget en Del latinske Skoler, der var oprettet en Del af de saakaldte danske Skoler, men den Undervisning, der gaves, indskrænkede sig til de tarveligste Begyndelsesgrunde; der blev ogsaa rundt om givet Undervisning i de levende Sprog; men der var saa uendelig meget, der trængte til Forbedring, at i Tider som den sidste Fjerdedel af det attende Aarhundrede, hvor man i alle Henseender havde Øjnene aabne for, at der paa mange Punkter trængtes til en radikal Forandring, der blev Skolespørgsmaalet drøftet saa lidenskabeligt som ingensinde før og vistnok ingensinde siden. I Dagspressen vrimlede der med Artikler om Undervisning, i Maanedsskrifterne fyldtes Side efter Side med Indlæg om Skolesagen, og paa Gader og Stræder, saa vel som i Klubberne om Aftenen, var

den Genstand for Samtale og Overvejelse. De bedste, de forstandigste og mest uegennyttige Mænd kastede sig ind i Debatten, og der fremkom Spørgsmaal, som endnu den Dag i Dag staa paa Dagsordenen. Jeg skal blot nævne Sager som Slojld, Spørgsmaalet om Fællesundervisning for Drengene og Piger og fremfor alt Lokalernes Forbedring. Naturligvis fremkom der mange dristige Tanker. I en Tid, hvori man troede, alt kunde faa et andet Udseende i en Haandevending, en Tid, hvori man endogsaa for Alvor fremkom med et Forslag om Fuglesangens Forbedring i de danske Skove, idet man vilde indfange Graaspurve og sætte dem i Bur med Kanariefugle, for at de kunde lære den rette Tone og senere, naar de bleve slupne ud i det fri, atter kunde give deres mindre oplyste Kolleger Undervisning, — i en saadan Tid mødte man ogsaa frem med de mest sangvinske og mest umulige Forslag og Tanker om det ideelle Skolevæsen. Man havde de skumle, mørke, skidne Skolebygninger for Øje, men de skulde afløses og erstattes med Paladser. Ja Byggegrundene i Kjøbenhavn vare den Gang ikke saa dyre som nu, Paladset skulde ligge i en Park, hvor der skulde være Keglebane og andre Forlystelsesanstalter, ligesom der oppe i Paladset skulde være en Billardstue; dog var det de Herrer Skoledrengene forbudt at spille Kort. Men ingen stakkels Dreng skulde, medens Hørerens sad sur og stræng paa sit Kateder, svede over Grammatikken, og Fag som Historie og Geografi, der jo altid have krævet noget Arbejde fra Elevernes Side, skulde lattes ved Indførelsen af historiske og geografiske Spillekort, Tavler og Brikker. Arbejdet skulde afløses af Leg, Pryglene afskaffes og Ærgerrigheden vækkes i Stedet. Rundt om i Værelserne skulde der males Tavler med de forhenværende Elevers Navne, der havde opnaaet Embeder i Staten, og Drengene i Klassen skulde noteres paa en anden Tavle, de særlig flinke med gylden Skrift, den

store Almindelighed med farvede Bogstaver, men de daarligste med sort. Ja dette sidste blev endogsaa flere Steder indført. Jeg kommer til at tænke paa, at nu have Disciplene i Efterslægten's øverste Klasser ophængt Billeder af forhenværende Elever af Skolen, ikke af dem, der have opnaaet Embeder i Staten, men af dem, der have gjort Skolen og Fædrelandet Ære.

Men saa kom den fjerde Marts 1786. Da var det, at 17 Mænd, som vare udtraadte af Borgerdydsselskabet, stiftede et Selskab for Efterslægten, som nu har blomstret i 109 Aar og hvert Aar samlet os til Mindefest, et Selskab, der blandt sine Medlemmer har kunnet tælle en Række af Danmarks største Patrioter, og hvori enhver brav Borger har betragtet det som en Ære at blive optaget. Der ligger i Skolens Arkiv mangt et Brev fra ansete Folk i hine Tider med Tak, fordi man agtede dem værdige til at optages i et Selskab, der i den Grad arbejdede for Almenvellet som Selskabet for Efterslægten. *Non nobis* stod der i Selskabets Segl, *festina lente* var der skrevet under dets Love.

Iblandt de 17 Mænd, som den Dag stiftede Selskabet, skal jeg nævne Tode, Paulli, Thomas Thaarup, Edvard Storm og Jacob Drejer; men allerede den 8de Marts, altsaa kun fire Dage senere, kom en hel Skare andre til og iblandt dem Mænd som Dichmann og Lindrup, der senere bleve Lærere ved Skolen og som saadanne maatte træde ud af Selskabet ved Aarets Udgang, endvidere Riber, Rahbek, Rasmus Nyerup, Samsøe, Pram og Skuespiller Rosing. Selskabet søgte nu ad forskellige Veje at virke for Efterslægten, og man havde lige fra Begyndelsen tænkt sig Oprettelsen af en Realskole.

Det varede da heller ikke længer end til de første Dage af Maj, før Tode sendte et Cirkulaire til de andre Medlemmer med Opfordring til øjeblikkelig at bestemme

sig til Oprettelsen af en Realskole. Det maatte paa ingen Maade udsættes, ikke fordi han havde noget imod, at der blev oprettet andre Skoler af samme Art, hvilket ogsaa Edvard Storm senere udtalte i sin Indvielsestale; men han vilde være den første, og han frygtede, at en anden skulde komme Selskabet i Forkøbet. Hans Forslag blev vedtaget midt i Maj, og fra det Øjeblik arbejdede man med den største Ihærdighed, der ogsaa fik sin Løn. Tode maa altsaa regnes for Skolens egentlige Stifter; ved Siden af ham arbejdede den utrættelige Paulli med stor Iver, men den, der var Sjælen i det hele Foretagende, var dog Edvard Storm.

Jeg har for et halvt Aar siden haft den Fornøjelse for Skolens modnere Disciple at give en kort Skildring af Storms Liv og Person, men ret at omtale ham som Skolemand fik jeg den Gang ikke Tid til. Han var en stor Pædagog, men han levede i et lille Land og under smaa Forhold; han var en sjelden Mand, elskelig, uegenlyttig og nøjsom; fra sin tidligste Ungdom interesserede han sig for de unge, og naar man læser hans efterladte Breve og de mange Forslag og Betænkninger, han i dette første Aar indgav til sine Kolleger, og som vi heldigvis kunne følge fra Uge til Uge, ser man, hvorledes alt først og fremmest aander Kærlighed til den opvoksende Slægt, men dernæst, at enhver Betænkning var Frugten af den modneste Overvejelse. Der fremkom ikke et eneste Spørgsmaal, uden at Storms Votum blev givet, og der blev ikke foretaget nogen Afstemning, uden at hans Anskuelse sejrede. Han var besindig, rolig og fri for alt Fantasteri; han byggede ikke Luftkasteller og lavede ikke Planer, som ikke kunde udføres, men han drog praktisk hvert enkelt Spørgsmaal frem for sig. Først skulde man have et Lokale. Selskabet havde jo sin Forsamlingssal; der kunde Drengene læse om Formiddagen, om der og blev holdt Møder og Foredrag om Eftermiddagen; ogsaa for

at faa de nødvendige Møbler bragte til Veje havde han sin gode Ide. Han forlangte endvidere de gamle trivielle Bøger afløste af ny, og i det Halvaar, der forløb, inden Skolen kunde lukkes op, arbejdede han uafsladelig for at finde gode brugelige Skolebøger, skrev selv nogle og sørgede for, at adskillige gode tyske Bøger bløve oversatte paa Dansk; thi i Tyskland var Bevægelsen allerede begyndt nogle Aar tidligere. En stor Del af de gamle Bøger vare affattede i Spørgsmaal og Svar som Luthers Katekismus, saaledes at Hørerens læste Spørgsmaalet op, hvorpaa Drengen ramsede Svaret af sig. Jeg har sét en Regnebog, hvori saavel Spørgsmaal som Svar vare i høj Grad naive, undertiden for Resten ligefrem raa, og midt i Regnebogen faar man til Afveksling Leveregler som denne: Hvad skal en Dreng gøre, naar der paakommer ham en Nysen? Svar: Vende Ryggen til Kompagniet. Og jeg har set en Geografi, hvor man sammenlignede Landenes Form med Mennesker, Planter og Dyr, og det var det hele, man fik af Landet. Men Storm vilde have, at Bøgerne skulde være Lærebøger, og at Undervisningen skulde ledes af virkelige Lærere. Det er ligefrem fornøjeligt at læse, naar han et Steds siger, at Historieundervisning ikke skulde være en blot og bar Indterpning af Navne og Aarstal, men at disse, helst saa faa som muligt, skulde danne Rammen, indenfor hvilken Læreren gav sin levende Fremstilling; de skulde være Holdepunkterne, hvortil Begivenhederne knyttede sig, og mellem hvilke virkelige Personer handlede. Denne hans Tanke blev senere gennemført paa udmærket Maade af hans bekendte Ven og Landsmand C. F. Dichmann, der blev Skolens første Lærer i Historie, og, som vi jo vide, omtaler Oehlenschläger i sine Erindringer den aandfulde Undervisning, han modtog i Historie af Dichmann og i Geografi af Edvard Storm.

Det næste Spørgsmaal, der forelaa, var, hvor man

skulde faa Lærere fra. Det var Stifterne en klar Sag, at det just ikke var det letteste. En Mængde Mænd arbejdede ganske vist gratis i Selskabets Tjeneste, holdt Foredrag om Eftermiddagen før Ungdommen og udgav Smaaskrifter til Almuens Oplysning; men forlange, at de skulde binde sig til de mange Timers faste Arbejde i Skolen om Formiddagen, kunde man dog ikke godt. Det blev derfor bestemt, at man af den dygtigere studerende Ungdom skulde udtage og lønne Mænd, der havde Evne og Vilje til at arbejde ved den nye Skole. Men de gamle Hørere havde nu en Gang faaet et saa daarligt Renommé, at man i Begyndelsen omgav Læreren med et Tilsyn, der just ikke tydede paa den mest ubegrænsede Tillid. Først var der Direktionen, der stod over det hele; dernæst en Undervisningskommission, der dannedes af de Mænd, som om Eftermiddagen holdt Forelæsninger, og disse bestemte paa den mest minutiøse Maade Planen og Gangen i Undervisningen. Men ikke en Gang indenfor denne snævre Ramme havde Læreren sin Frihed. For hver enkelt Lærer blev der ansat en Inspektør, hvis Ret og hvis Pligt det var at indfinde sig i Timerne; der laa da en Protokol fremme, hvori Inspektørerne noterede, hvorledes de vare fornøjede med Lærere og Børn. Endvidere skulde Inspektørerne have Tilsyn med, at alt gik ordentlig til i Frikvartererne, ja Forældrene kunde indfinde sig, saa meget de vilde, saavel i Timerne som ved Legen. For at imidlertid Inspektørerne ikke skulde faa et uoverkommeligt Arbejde, der var 7 Lærere, foreslog Storm deres Antal sat til 20, og det blev vedtaget.

Et Medlem af Undervisningskommissionen kunde godt tillige være Inspektør; men fordi man var Inspektør, havde man ikke derfor Sæde i Kommissionen. Storm var begge Dele; han var ikke Lærer ved Skolen, men enhver Inspektør kunde undervise, naar han vilde, kun med den Forskel, at Læreren blev lønnet, Inspektøren

ikke, og Storm har aldrig faaet Betaling for sit Arbejde. Det skal for Resten siges til Ros for Skolens første Lærere, at de snart viste sig at være saa dygtige og nidkære Mænd, at man inden kort Tid ophørte med at se dem paa Fingrene, Inspektionen slappedes og hørte til Dels op. Der blev nogle Aar senere ansat en fast Inspektør, naturligvis Edvard Storm, stadig ulønnet, fordi han ingen Løn vilde modtage, og han blev Bindeleddet mellem Lærere og Disciple paa den ene Side og Skolens Bestyrelse, Direktionen og Undervisningskommissionen paa den anden.

Men det var jo egentlig Storms Planer med Skolen før dens Stiftelse, jeg gjerne vilde tale om, for at De ret skulle faa Begreb om, hvor meget han virkede i de faa Maaneder, der gik inden den 3die Januar 1787, da Undervisningen begyndte. Han fordrede, at der skulde være ordentlige Ferier, ikke udelukkende af Hensyn til Lærerne, men først og fremmest af Hensyn til Eleverne; endvidere, at der mellem Timerne skulde være Friminutter med Leg, og endelig, at den legemlige Revselse skulde afskaffes. Heri var Etatsraad Paulli ikke ganske enig med Storm; Paulli mente, at et lille Ris var en god Ting til en lille Dreng, men Storms Mening gik igennem, da han blev støttet af de andre Stiftere; det skal dog bemærkes, at Storm ikke helt gik ud fra de samme Forudsætninger, som de andre. De levede jo den Gang i Oplysningens Periode, en Tid, da man troede, at alt var gjort med Oplysning alene, og, naar derfor Skolen var i Stand til klart at fremstille for Børnene, hvad der var sandt og retfærdigt, rigtig aabne deres Øjne for Forskellen mellem Ret og Uret, saa vilde disse af sig selv, tvungne af en indre Drift, vælge det rette, og dermed vilde al Straf være overflødig. Men Storm var ikke i den Grad Idealist; han saa, at Mennesker ikke altid handlede ret, fordi de vidste, hvad Ret var, og han vidste, at der til et

Barns Udvikling ikke alene hørte Undervisning, men Opdragelse. Og ganske vist kunde en Del af Opdragelsen bibringes Børnene i Skolen, men dog kun den ringeste Del og i enkelte Tilfælde næsten intet, naar Skolens Virksomhed ikke støttedes af Hjemmet. Storm, som selv var ugift, som ikke kendte den Hygge og Velsignelse, en Hustru bringer Manden og Børnene, satte Hjemmet, hvor en Moder værner om sine Børn, som den højeste Lykke for den opvoksende Slægt. Selv havde han haft saadant et Hjem i Præstegaarden oppe i Norge, og derfor vilde han have, at der skulde være en direkte Forbindelse og Vekselvirkning mellem Skolen og Hjemmet. Gaaende ud fra den Anskuelse, at Hjemmet bar Hovedansvaret for Barnets Opdragelse, vilde han have Straffen lagt over i Forældrenes Haand, og det var det Princip, der sejrede. Man skulde næsten undre sig over det i en Tid som den, da vor Skole blev stiftet; i Begyndelsen stod han alene med sit Raisonnement, men snart vandt han alle sine Kollegers Bifald. Det blev vedtaget, at Børnene skulde have Karakterbøger, der hver Uge bragtes hjem til Forældrene og forsynedes med deres Underskrift. Der blev udfærdiget en meget nøjagtig Instruks om Karakterernes rette Brug, «udmærket godt» var en Sjældenhed, men «maadelig» var en Skam, som en Elev lige saa sjældent paadrog sig. Karakterbøgerne kaldtes Konduitebøger eller Ekstraktbøger; de lignede de nu brugelige Skudsmaalsbøger. Oehlenschlägers Karakterbog er som bekendt opbevaret paa Museet i Frederiksborg.

Og Efterslægtens Skole har beholdt Karaktersystemet til den Dag i Dag; der er talt meget for og imod den Sag; men det vil dog enhver indrømme, at naar Karaktererne blive anvendte paa rette Maade, ere de et Bindeled mellem Hjemmet og Skolen. Efter Karaktererne ved Eksamen — der indførtes to aarlige Eksaminer — bestemtes ogsaa Præmier til de flinkeste Elever, naturligvis

under den Forudsætning, at Opførselen var god, og disse Præmier uddeltes paa Skolens Stiftelsesdag. Men medens Skolen saaledes uddelte Belønninger, overlod den Straffen til Hjemmet, fordrede af Hjemmet, at der skulde straffes, og hjalp det ikke, maatte Børnene sættes anden Steds i Skole.

Men nu skulde Skolens indre Ordning fastsættes, og man havde da Tanken henvendt paa Undervisningen. Først og fremmest skulde Latinen afløses af Realfagene, men dog turde man ikke, Skolens Valgsprog — *festina lente* — tro, straks kaste Latinen over Bord, saa meget mere som flere af Forældrene, f. Eks. Tode, der havde en Søn i Skolen, ønskede, at der ogsaa skulde gives Undervisning i dette Fag. Men Latinen sad ikke længer til Højbords, den maatte nøjes med nogle faa Timer. — Hørerne skulde afløses af Lærere, og disse skulde ikke være Klasselærere, men Faglærere. Endelig skulde Undervisningstiden forkortes, saa at der aldrig blev læst over 6 Timer, og endvidere blev Gymnastik og andre Legemsøvelser indførte. Meget andet blev bestemt indtil de mindste Detailler. Allerede den 27de December var Storm færdig med en meget udførlig Skoleplan, hvori alle Bøgerne, der skulde bruges, alle Lærerne, der skulde udnævnes, og de 13 først indmeldte Elever omtales, hele Budgettet foreligger, og de 20 første Inspektører foreslaas. Den 3die Januar 1787 kunde Skolen holde sin Aabningsfest.

Skolen havde sit første Lokale i Pilestræde Nr. 100. Ja det kan ikke nytte, at De i Morgen gaa hen og lede efter det Nummer; thi det findes ikke, det har nu Nr. 7, men Stedet er helt ombygget. Der havde Selskabet sin Forsamlingsstue paa første Sal, den blev benyttet af Skolen om Formiddagen, og der var det, at Storm holdt sin begejstrede Indvielsestale. Man begyndte da med én Klasse, Drengene skulde være 10 Aar gamle og prøves

før Optagelsen. Det var den Gang og i det hele i de første Aar en vanskelig Sag at blive optaget i Skolen, og det er en bekendt Sag, at da det var Storm særlig om at gøre at faa Oehlenschläger optaget som Elev, læste han selv privat med ham i længere Tid.

Det viste sig imidlertid snart, at hvis man paa nogen Maade skulde tilfredsstille alle de Krav, der stilledes, maatte Skolen udvides, og allerede ved Foraars-Flyttetid samme Aar flyttede man fra Pilestræde ind paa Østergade, ikke i den Bygning, hvor vi nu have boet i over hundrede Aar, men i Huset ved Siden af, nuværende Nr. 56, mellem vor nuværende Bygning og Apotheket. Der lejede Selskabet en god Lejlighed paa 7 Værelser mod en efter Datidens Forhold temmelig høj Betaling. Men i Slutningen af 1789 blev Ejendommen solgt, og Selskabet fattede da den vistnok den Gang temmelig dristige Beslutning at købe den store Ejendom ved Siden af.

At fortælle Bygningens Historie vilde her blive for vidtløftigt, kun skal jeg meddele, at Grev Schulin nogle Aar i Forvejen havde ejet den, at han havde solgt den til en Restauratør, og at denne i Haven, den nuværende Legeplads, havde haft Lysthuse ligesom i Beværtningsstederne ude i Skoven, hvor Folk kunde faa varmt Vand paa Maskine. Men det gik meget daarligt med Forretningen, alt forfaldt, og ved Optøjerne den 17de Januar 1772 ødelagdes Vinduer, Døre, Kakkelovne, kostbare Tapeter og meget andet. Saa maatte Schulin, der endnu havde en Prioritet i Gaarden, selv overtage den igen, kostede en Del paa dens Istandsættelse, og i Aaret 1790 kom den da i Efterslægtselskabets Besiddelse. Heldigvis kan man af Skolens Arkiv udfinde, hvorledes alt den Gang har set ud, vise, hvorledes hvert enkelt Værelse har ligget, og hvad det har været brugt til. En lille Beskrivelse heraf kunde maaske interessere dem af mine

Tilhørere, der have tilbragt saa mange Timer af deres Barndom i den gamle Gaard, og ogsaa de unge, der nu daglig færdes der.

Mærkeligt er det, hvor lidt der i Grunden er forandret; alle Vegne, hvor der nu ligger Bygninger, laa der ogsaa Bygninger den Gang, men de ere rigtignok noget forandrede i Tidernes Løb, nogle ere byggede højere, andre ere erstattede ved større, og dog er der ikke saa lidt uforandret fra gamle Dage, medens alle Naboejendommene helt ere ombyggede. Thi i 1786 ragede vor Skolebygning frem blandt alle de andre Smaa-bygninger som et stadseligt Palads, rundt om omgivet af Haver og Gaardspladse, saa der fra alle Sider kunde komme Lys og Luft ind. Façaden til Østergade saa ud, som den nu ser ud, med Undtagelse af, at der var smaa Ruder, og at der udenfor første Sal var en temmelig stor Altan. I Porten eller, som den i samtidige Dokumenter kaldes, i Durchfarten sad Amagerbonden Lars Krillesen og handlede med Grønsager. Porten var ikke saa dyb som nu; der er bygget noget til ved Gaardsiden, men man kan endnu tydelig se, hvor den gamle Port endte, paa en Hvælving eller Bue, som findes endnu. Kom man saa ind i Gaarden, havde man paa venstre Haand Naboejendommens Gaardsplads og Have, paa højre Haand den samme Bygning som nu, hvilende paa de samme Hvælvinger i Kjælderen, som endnu findes. Men Bygningen havde kun to Stokværk og over Midten en spids Gavl paa to Fag med et Kvistværelse. Stentrappen, som endnu findes, dannede Hovedopgangen til denne Sidebygning, og ad den Trappe gik de første Elever op, idet der var to Klasseværelser til hver Side, saa man maatte gaa igennem det forreste for at komme ind i det sidste. Til Venstre kom man ind i den Stue, hvor Skolens Betjent for Øjeblikket har sit Udsalg, og indenfor den laa den nuværende Pladsklasse. Det er det eneste

af de Værelser, der fra først af toges i Brug, hvor der uafbrudt er givet Undervisning i 105 Aar. Til Højre for Stentrappen laa der ogsaa to Klasseværelser, det yderste bruges nu til Køkken af en af Forhusets Lejere, og indenfor det laa der igen et Værelse. Fra Pladskassen førte den samme Dør, som endnu haves, ind til Direktionens Værelse, det nuværende Kontor. Da Storm blev fast Inspektør nogle Maaneder efter, at Skolen var flyttet ind i det nye Lokale, fik han dette Værelse til sit Brug. Det havde en Gang været særlig smukt udstyret, Loftet havde været forgyldt og prydet med Stukkaturarbejde, Egetræs Paneler løb langs Væggene i Mandshøjde og over dem var der kostbare Tapeter; en elegant Porcelænsovn stod i Nischen. Men alt dette var bleven ødelagt, da der holdtes Restauration, ødelagt i den Grad, at Panelet var brudt af, Tapeterne revne ned, Ovnens fjernet, Dørene tagne af og Forgyldningen pillet af Loftet. Imidlertid havde Grev Schulin ladet det saa nogenlunde restaurere, og Oehlenschläger omtaler jo ogsaa i sine Erindringer Storms Værelser som hyggelige og smukke.

Den nuværende Sangsal bærer paa Loftet endnu Minder om fordums Herlighed; imidlertid maa jeg bede Dem erindre, at alle Ornamentterne paa Loftet vare ueforgyldte. Salen har aabenbart en Gang været en Slags Riddersal, Selskabet brugte den til Generalforsamlinger, og de bekendte Forelæsninger om Eftermiddagen Kl. 5—7 holdtes der.

I Mellemsgaarden, lige ud for Mellemporten, omtrent der, hvor Opgangen til den i 1857 opførte Bygning nu er, stod der et Springvand, et Minde om de Dage, da vi havde fornemme Beboere, og i lang Tid betalte Skolen aarlig en lille Sum til dettes Vedligeholdelse. Kom man ind i Mellemsgaarden, havde man paa højre Haand akkurat den samme Bygning som nu, den er ikke forandret, og den spidse Gavl paa Midten og det ene Kvistværelse ses

endnu. I dette Kvistværrelse har der for Resten en Gang tidligere været Klasseværrelse. Ved at betragte denne Sidebygning kunne vi faa et Billede af, hvordan det indre i det hele saa ud for hundrede Aar siden, dog maa vi erindre, at der var smaa Ruder i Vinduerne, hvoraf Levningerne endnu ses i de Vinduer, der vende ind til Trappegangen.

Ligeoverfor denne Bygning laa der i Mellemsgaarden et lille lavt to Etages Hus der, hvor nu den nye Bygning ligger. Indgangen til den var midt paa Huset; til Venstre for Indgangen laa en lille Lejlighed, der benyttedes af Skolebetjenten, og til Højre var der tre Vognremiser, som straks bleve udlejede, og den senere for sin Interesse for Skolen saa bekendte Konferensraad Holten havde i mange Aar lejet en af disse Remiser. Senere blev denne Bygning noget forandret, og i 1856 blev den revet ned.

Der, hvor nu Gymnastiksalen ligger, laa der en Stald med Furageloft over. Og udenfor denne lod Skolens Bestyrelse straks anbringe et Gymnastikapparat, bestaaende af en Skraastang og en Klavremaskine. Og saa kom man endelig ind paa den nuværende Legeplads, som den Gang og i mange Aar senere ikke blev kaldt Pladsen, men Haven. Der var det, at Adelsmændene med deres Damer i fordums Tid havde foretaget deres Aftenpromenader; der var det, at Borgerne havde siddet med deres Familier og drukket The, og der skulde nu Storms Dreng lege. Ja der førte nu Storm sine kære Elever ind; snart genlød Haven af Drengenes glade Jubel, og det var en Sorg for den Dreng, der som Straf for en daarlig Karakter eller anden Forseelse ikke maatte deltage i Kammeraternes Leg i et eller flere Frikvarterer. Der spillede man især Bold eller vandrede Arm i Arm og sang Storms Sange, Visen om Oberst Sinclair eller om Thorvald Vidfærle, om Niels Lembak eller om Land-

soldaten, medens Storm laa i Vinduet ved Siden af sine Urtepotter og følte sig lykkelig. Men en Gang imellem kom der ogsaa et lille Slagsmaal i Stand; det gik da fornemmelig ud over Frisuren; thi endnu den Gang vare mange af Drengene akkomoderede, som man kaldte det; det vil sige, Haaret var sat op med Haarnaale, saa at Forhaaret dannede en Hestesko, Sidehaaret hang i Bukler, en Pisk i Nakken. Det var Stuepigens Arbejde at sætte Haaret saaledes paa Drengene om Morgenen. — Men saa kom der et alvorligt Blik fra Storm, og Freden indtraadte paa ny. En anden Fornøjelse, Drengene havde, var desuden at passe Storms Have. Midt i den anden Have havde han nemlig ladet indhegne et lille rundt Stykke, og det vandede, lugede og hæggede Drengene for ham.

Drengene befandt sig vel; de vare muntre og glade, fornøjede for de lyse og hyggelige Lokaler, som de havde fremfor alle andre Skoledisciple, og ganske vist tyde gamle Annaler paa, at Lystigheden fra Legepladsen undertiden kunde fortsætte sig vel meget op i Klasserne. Dog var det en let Sag for Storm at holde Lystigheden indenfor de rette Grænser; et Ord var nok. Ja, det var vel nok Skolens Guldalder, men desværre var Tiden snart forbi; thi Edvard Storm døde allerede halvfemte Aar efter, at han i Spidsen for Drengene var draget ind i den nye Ejendom. Mange Aar havde han været sygelig; ja lige fra hans tidligste Ungdom af havde hans Helbred været svækket. Da Skolen aabnedes, var det ham, ligesom en ny Livsaande var bleven ham indblæst; han følte sig forynget og forsynet med nye Kræfter, og da han i 1790 flyttede ind i det Værelse, der endnu bærer hans Minde, følte han sig saa inderlig vel til Pas, at hans Breve strømme over af Henrykkelse over det lille Paradis, han havde fundet. Men allerede den 29de September 1794 lukkede han sine Øjne. Skolen har endnu Protokoller

over Selskabets første Medlemmer, blot Regnskabsprotokoller, hvori der blev noteret, hvad de hvert Kvartal havde betalt, indtil de af en eller anden Grund traadte ud af Selskabet. Der staar da en kort Notits: bortrejst, udmeldt, død eller lignende; kun ved Storms Navn har Regnskabsføreren tilføjet den lille betegnende Bemærkning: desværre for tidlig ved Døden afgaaet. Hans Grav bliver nu fredet af Selskabet, paa hans Gravsten staar der en latinsk Indskrift; men den danske i Medlemsprotokollen forekommer mig at være saa smuk og saa umiddelbar, at jeg har villet omtale den her.

Og Tiderne have skiftet siden Storms Dage. Skolen har haft sine lyse Dage og sine trange Tider; men den Aand, som Edvard Storm indblæste, har aldrig været helt forsvunden; thi det er et Særkende for Efterslægstens Drengene, at, naar de blive Mænd, tænke de med Glæde og Taknemmelighed tilbage paa Skolen. I de mange Aar, jeg har haft den Ære at virke her, har jeg set utallige Eksempler paa, at hver Gang Skolens Klokke har lydt til Højtid eller Fest, have de gamle Drengene flokkedes om den gamle Fane; ja Folk, der ere flyttede til fremmede Lande og fremmede Verdensdele have sendt de varmeste Hilsener i Ord og Gaver til Efterslægten, og mangan En har, naar han som Mand er kommen tilbage til Staden, søgt hen til Skolen paa Østergade for at mindes de Barndomsdage, hvori han egentlig havde det godt.

Og derfor skulle ogsaa I, I unge, naar Eders modnere Alder kommer, huske, at her havde I det godt. Den tyske Forfatter Poul Heyse siger: En Slægt, der danser paa sine Forfædres Grave, vil neppe bekymre sig om sine Efterkommere, og den, der træder sin Fortid under Fødder, fortjener heller ikke nogen Fremtid. — Men I have den Fordel, at I gaa i en Skole, der har en Fortid,

ja en Historie, en Skole, der i sin Tid har spillet en Rolle i Landets indre Udvikling, og, naar I nu om nogle faa Minutter synge Slutningsverset:

Naar i Hvilens Stunder
Mindet Vingen slaar,
vil det gerne flyve
hen til Skolens Gaard,

saa haaber jeg, at I synge om Eders egen Fremtid.

Skole-Efterretninger.

I Overensstemmelse med det af Ministeriet meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1894 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

1. Afgangseksamen for Studerende.

a) fælles.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (fri Opgave).

Om Foreningers Betydning for Enkeltmand og for Samfundet.

2. Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave).

Om Luftballoner og Luftsejlad.

b) særlig for den sproglig-historiske Retning.

1. Fransk Stil.

Dronningen begyndte, skriver Greven af La Marck, med at sige til mig, at hun for to Maaneder siden i Forbindelse med Kongen havde taget den Beslutning at nærme sig til Grev Mirabeau, og at de vare blevne enige om at henvende sig til mig for at opnaa det. Hun gentog for mig, hvad hun havde sagt mig nogle Maaneder i Forvejen, nemlig¹⁾ at hun aldrig havde nærret den mindste Tvivl om, at jo min Forbindelse med Grev Mirabeau udelukkende havde til Hensigt²⁾ at være Kongen til Nytte. Hun spurgte mig dernæst i en

¹⁾ nemlig = c'est que. ²⁾ udtr. «havde til eneste Hensigt».

vis nysgerrig og forlegen Tone, om jeg troede, at Mirabeau slet ikke havde haft Del i Rædslerne den 5. og 6. Oktober. Jeg bevidnede da, at han tildels havde tilbragt disse tvende Dage hos mig, og at vi spiste sammen under fire Øjne, da man meldte Pariserpøbelens Ankomst til Versailles. Jeg tilføjede, at jeg dengang meget havde ønsket, at Kongens Ministre havde kunnet høre de Anskuelser, der bleve udtalte ved denne Samtale under fire Øjne, og især at de maatte have forstaaet at tilegne sig¹⁾ dem.

¹⁾ tilegne sig = adopter.

2. Latinsk Version.

Anno p. u. e. DCCXI quum novi consules C. Pansa et A. Hirtius Kalendis Januariis senatum de omni rei publicæ statu consulerent, necesse erat mentionem fieri etiam de M. Antonio, qui eo ipso tempore D. Brutum Mutinæ inclusum obsidebat. Tum Q. Fufius Calenus, primus sententiam rogatus, legatos ad Antonium de pace mittendos censuit; sed M. Cicero, ab ejus sententia vehementer dissentiens, nullos legatos mitti, acta M. Antonii rescindi, præmia C. Cæsari Octaviano ceterisque, qui contra eum rem publicam defendissent, decerni placere sibi dixit. Ex ejus oratione hæc excerptimus:

«Venio ad C. Cæsarem, patres conscripti, qui nisi fuisset, quis nostrum esse potuisset? Advolabat ad urbem a Brundisio homo impotentissimus, ardens odio, animo hostili in omnes bonos, cum exercitu, Antonius. Quid hujus audaciæ et sceleri poterat opponi? Nondum ullos duces habebamus, non copias; dandæ cervices erant crudelitati nefariæ; fugam quærebamus omnes, quæ ipsa exitum non habebat.¹⁾ Quis tum nobis, quis populo Romano obtulit hunc divinum adolescentem deus, qui, quum omnia ad perniciem nostram pestifero illi civi

¹⁾ exitum non habet: fører ikke til noget Maal.

paterent, subito præter spem omnium exortus prius confecit exercitum, quem furori M. Antonii opponeret, quam quisquam hoc eum cogitare suspicaretur? Magni honores habiti sunt Cn. Pompejo, quum esset adulescens, et quidem jure; subvenit enim rei publicæ; sed et ipse ætate multo robustior, et militum ducem quærentium studium paratius, et ipsum belli genus aliud erat. Non enim omnibus Sullæ causa grata erat: declarat multitudo proscriptorum, tot municipiorum maximæ calamitates. Cæsar autem multis annis minor veteranos, cupientes jam requiescere, armavit; eam complexus est causam, quæ esset senatui, quæ populo, quæ cunctæ Italiæ, quæ dis hominibusque gratissima. Et Pompejus ad Sullæ maximum imperium victoremque exercitum accessit; Cæsar se ad neminem adjunxit, ipse princeps exercitus faciendi et præsidii comparandi fuit. Pompejus adversariorum partibus agrum Picenum¹⁾ habuit inimicum; Cæsar ex Antonii amicis, sed amicioribus libertatis, contra Antonium confecit exercitum. Pompeji opibus Sulla regnavit; Cæsaris præsidio Antonii dominatus oppressus est. Demus igitur imperium Cæsari, sine quo res militaris administrari, teneri exercitus, bellum geri non potest; sit pro prætore: qui honos quamquam est magnus illa ætate, tamen ad necessitatem rerum gerendarum, non solum ad dignitatem valet.»

¹⁾ I ager Picenus havde Pompejus store Godser og ypperlige Forbindelser, saa at det faldt ham let dèr at faa den Hær samlet, som han tilførte Sulla. Cæsar fik nogle af Antonius's Legioner til at svingte ham og træde i Tjeneste hos sig.

c) særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

1. Beregnings-Opgave.

I en konveks, indskrivelig Firkant $ABCD$ ere
 $AC = 30,408$; $BD = 27,614$; $\angle A = 123^\circ 17' 45''$;
 $\angle AOD = 64^\circ 35' 19''$.

idet O er Diagonalernes Skæringspunkt. Beregn Fir-kantens øvrige Vinkler, den omskrevne Cirkels Radius og Siderne.

2. Aritmetik.

1. Ligningen

$$x^5 - 7x^4 + 13x^3 - 17x^2 - 18x + 20 = 0$$

er tilfredsstillet af $x = 1 - 2\sqrt{-1}$; find de andre Rødder.

2. Find den største Værdi, som

$$y = 2 + x\sqrt{6} - 3x^2$$

kan faa for reelle Værdier af x .

3. Bevis, at

$$\begin{vmatrix} a & b & c & d \\ b & a & d & c \\ c & d & a & b \\ d & c & b & a \end{vmatrix} = (a + b + c + d) \begin{vmatrix} 1 & b & c & d \\ 1 & a & d & c \\ 1 & d & a & b \\ 1 & c & b & a \end{vmatrix}$$

og opløs derpaa den første Determinant i fire Faktorer af første Grad.

3. Projektionstegning.

Først tegnes Billederne af en ret Linie, hvis Spors vandrette Billeder begge ere givne, og hvis Vinkel med den vandrette Billedplan er 45° .

Dernæst tegnes Skæringslinierne mellem Billedplanerne og en Omdrejningscylinderflade, som har den rette Linie til Akse, og hvis Radius har en given Længde.

4. Geometri.

1. Konstruer et Trapez, der skal have samme Areal som et givet Kvadrat, af de to Sider, som ikke ere parallelle, og den Linie, der forbinder de parallelle Siders Midtpunkter.

Hvor mange Løsninger kan Opgaven faa?

2. Fire lige store Kugler røre hverandre saaledes, at enhver af dem rører de tre andre; de ere omskrevne

med en Kegleflade, som rører en af dem langs en Cirkel og de tre andre i hver sit Punkt.

Find denne Kegleflades Toppunktsvinkel.

3. Find Ligningen for en Cirkel, som gaar gennem Koordinaternes Begyndelsespunkt (retvinklet System) og rører de to Linier

$$3x + 2y = 0 \text{ og } 3x - 2y = 1.$$

---

2. Almindelig Forberedelseseksamen og 4de Klassen Hovedeksamen.

1. Dansk Stil (almindelig Forberedelseseksamen).

Beskriv en Sørejse!

2. Latinsk Stil (4de Klasse).

Da Romerne havde bemægtiget sig Italien, bleve de Naboer til Carthaginienserne, som allerede længe havde været mægtige paa Sicilien. Det var derfor let at forudse, at disse to saa magtskyge¹⁾ Folk vilde komme i Krig med hinanden²⁾. Og virkelig³⁾ udbrød der snart en Krig, hvortil Aarsagen var denne. Mamerlinerne, italiske Lejetropper⁴⁾ havde gjort Krigstjeneste⁵⁾ paa Sicilien. Paa Vejen⁶⁾ hjem bemægtigede de sig Messina og forsøgte at forsvare denne By imod Syracusanerne og Carthaginienserne. De bade derfor Romerne om Hjælp, og hvis de ikke havde opnaaet⁷⁾ den, vilde de næppe have holdt Byen. Men skønt det romerske Senat i Begyndelsen havde haft Betænkeligheder⁸⁾ besluttede det dog — frygtende for, at Carthaginienserne ellers⁹⁾ skulde indtage Messina — at

¹⁾ magtskyge = begærlige efter at herske (dominari). ²⁾ inter se congredi. ³⁾ re vera. ⁴⁾ milites conducticii Italici. ⁵⁾ at gøre Krigstjeneste = militare. ⁶⁾ udtrykkes ved Partic. of redeo. ⁷⁾ at opnaa = impetrare. ⁸⁾ at have Betænkeligheder = hæsitare. ⁹⁾ alioquin.

Hjælpen skulde bringes, og befalede i Aaret 264 f. Chr. F. Konsulen Appius Claudius at drage til Sicilien for at paaføre Carthaginienserne og Kong Hiero af Syracusæ Krig. Det saa ud til¹⁾, at Carthago havde Fordelen paa sin Side²⁾. Dog var Appius ikke uheldig³⁾, og da Hiero ikke længe efter bad Romerne om Fred, indrømmede de ham den med Glæde; thi de plejede, som I vide, at dele deres Modstandere, for at de kunde herske over dem.

¹⁾ udtrykkes ved videri. ²⁾ at have Fordelen paa sin Side = være overlegent (superior). ³⁾ at være uheldig = male rem gerere.

3. Engelsk Version (almindelig Forberedelseksamen).

In his «Tour in Ireland 1776—1779» Mr. Arthur Young makes among others the following remarks about the people: Dancing is very general among the poor people, almost in every cottage. Dancingmasters travel through the country from cottage to cottage, with a piper¹⁾ or blind fiddler²⁾, and the pay is sixpence a quarter. Weddings³⁾ are always celebrated with much dancing, and a Sunday rarely passes without a dance. There are very few among them who will not, after a hard day's work, gladly walk seven miles to have a dance. They are said to have many particular customs and habits connected with weddings and marriages. Thus it is a very ancient custom among the poor people in the country, that a number of neighbours fix upon⁴⁾ some young woman that ought, as they think, to be married. They also agree upon a young fellow as a proper husband for her. As soon as this point is determined, they send to the fair one's cottage to inform her, that on the following Sunday «she is to be horsed»⁵⁾, that is, carried on the men's backs. She must then

¹⁾ piper, Piber. ²⁾ fiddler, Spillemand. ³⁾ wedding, Bryllup. ⁴⁾ to fix upon, at udpege. ⁵⁾ to be horsed overs.: op at ride.

provide whisky and cider¹⁾ for a treat²⁾, as all will pay her a visit. As soon as she is «horsed», a hurling match³⁾ begins, in which the young fellow appointed for her husband has the eyes of all the company fixed upon him. If he comes off conqueror, he is certain to be married to the girl, but if another is victorious, he certainly loses her, for she is to be the prize⁴⁾ of the victor. These trials are not always finished in one Sunday; they take sometimes two or three. The hurling is a sort of cricket, but instead of throwing the ball in order to knock down a wicket⁵⁾, the aim is⁶⁾ to pass it through a bent stick, the ends of which are stuck in the ground.

¹⁾ cider, Æblemost. ²⁾ treat, Traktament, Gilde. ³⁾ hurling match, Boldspil. ⁴⁾ prize, Kamppris. ⁵⁾ wicket, Gærde. ⁶⁾ the aim is, det gælder.

4. Aritmetik.

1. Find x og y af Ligningerne

$$x^2 - y^2 = 45$$

$$\text{og } \frac{5}{x+y} - \frac{3}{x-y} = \frac{2}{3}.$$

2. Hvor mange Favne Træ indeholdt en Skov for 12 Aar siden, naar den nu indeholder 27300 Favne, og den aarlige Tilvækst er $1\frac{3}{4}$ pro Cent?

3. Paa et Dobbeltspor møde et Iltoget og et Godstog hinanden. En rejsende i Iltoget lægger Mærke til, at Godstoget, der er 200 Fod langt, bruger 4 Sekunder om at køre forbi ham. Hvor mange Fod i Sekundet kører Godstoget, naar Iltoget kører 30 Fod pr. Sekund? — Hvor mange Sekunder vilde den rejsende have brugt om at komme forbi Godstoget, hvis Togene havde kørt i samme Retning?

5. Geometri.

1. Et Trapez er indskrevet i en Cirkel med Radius r ; den ene af de parallelle Sider afskærer en Bue paa 90° , og de to Sider, der ikke ere parallelle, afskære Buer, som tilsammen ere 90° . Find Trapezets Areal.

2. I en retvinklet Trekant ere Kateterne a'' og b'' . Over en af disse som Diameter er der tegnet en Cirkel; find Længderne af de Stykker, hvori Cirklen deler Hypotenusen, udtrykte ved a og b . Ekspl. $a = 1,2$, $b = 0,5$.

3. Et Parallelogram er givet. Konstruer en lige-benet Trekant, der har samme Areal som Parallelogrammet, og hvis Toppunktsvinkel er lig med en af Parallelogrammets Vinkler.

6. Praktisk Regning (almindelig Forberedelseseksamen).

1. En Købmand køber 838 Td. 7 Skp. Korn for 9 Kr. 12 Øre pr. Td. og sender Kornet til Tyskland. Omkostningerne ved Forsendelsen udgøre 589 Kr. 32 Øre, og desuden maa han betale $5\frac{5}{9}$ pro Cent af de nævnte Udgifter i Assurance og Told.

I Tyskland sælges Kornet saaledes, at Købmanden i alt tjener $11\frac{1}{2}$ pro Cent. Naar de 400 Tønder betales med 12 Rm. pr. Td. og Resten med 14 Rm. pr. Td., hvor stort et Svind maa der da have været? — 10 Rm. = 9 Kr.

2. Fire Personer (A , B , C og D) dele en Arv saaledes, at A faar en Tredjedel, B en Fjerdedel, C en Ottendedel og D Resten. D sætter sin Part i en Sparekasse, der giver $3\frac{1}{2}$ pro Cent i aarlig Rente, og faar 937 Kr. 86 Øre i Rente (simpel Rente) for 2 Aar 5 Maaneder. Hvor stor var Arven, hvor stor hver af de fire Parter?

I Bedømmelsen af Proverne deltog som af Ministeriet beskikkede Censorer:

Ved Afgangseksamen for Studerende.

- I Dansk og Oldnordisk: Hr. Dr. Winkel Horn.
 - Fransk: Hr. Adjunkt Skeby.
 - Tysk: Hr. Cand. jur. Mohr.
 - Historie: Hr. Professor Thrige.
 - Latin: Hr. Dr. Siesby.
 - Græsk: Hr. Dr. Siesby.
 - Naturlære (sprogl. og mat.): Hr. Adjunkt Mylord.
 - Matematik: Hr. Professor Jul. Petersen.

Ved 4de Klasses Hovedeksamen.

- I Latin: Hr. Dr. Siesby.
 - Matematik: Hr. Professor Jul. Petersen.

Ved almindelig Forberedelseseksamen.

- I Dansk: Hr. Dr. Winkel Horn.
 - Engelsk: Hr. Skoleforstander V. Petersen.
 - Fransk: Hr. Adjunkt Skeby.
 - Geografi: Hr. Cand. mag. Weitemeier.
 - Matematik: Hr. Professor Jul. Petersen.
 - Tysk: Hr. Skoleforstander V. Petersen.

Følgende Disciple underkastede sig

Afgangseksamen for Studerende.

Abrahams, N. C. L., Søn af Hr. Sproglærer A.
 Christensen, N. G., Søn af Hr. Bogbinder C.
 Esmarch, H. C., Søn af Hr. Grosserer E.
 Gelardi, E. O. C. C., Søn af Hr. Gas- og Vandmester G.
 Hansen, A. O. B., Søn af afd. Partikulier H.
 Hansen, H. R. G., Søn af Hr. Røgmand H.
 Johannesson, L. S., Søn af Hr. Grosserer J.
 Jørgensen, E. T., Søn af afd. Urtekræmmer J.
 Olsen, P. C. Søn af Hr. Kollektor O.
 Staffeldt, C. B., Søn af Hr. Assistent i Finants-
 ministeriet S.
 Torp, C. A. P., Søn af Hr. Prokurator T.

4de Klassen Hovedeksamen.

Collin, E., Søn af Hr. Journalist C.
 Gjellerup, N. H., Søn af Hr. Architekt G.
 Giese, H., Søn af Hr. Boghandler G.
 Hansen, O. L., Søn af Hr. Bankbud H.
 Johansen, C. A., Søn af Hr. Grosserer J.
 Krener, G. W., Søn af Hr. Brændevinsbrænder K.
 Lesser, K. P. C. H., Søn af Hr. Kapitain L.
 Müller, C. C. P., Søn af afd. Oberst M.
 Møller, S. A. B., Søn af Hr. Kursusbestyrer M.
 Nielsen, G. A. C., Søn af Hr. Mekanikus N.
 Olsen, L. H. V., Søn af Hr. Fotograf O.
 Vorm, O. J., Søn af Hr. Grosserer V.

Almindelig Forberedelseseksamen.

Alsing, A. F., Søn af Hr. Maskinmester A.
Birch, H. E., Søn af afd. Lampefabrikant B.
Fulbius, P. J., Søn af Hr. Skomagermester F.
Hansen, N. C. M., Søn af Hr. Stadsfæstemand H.
Hoffmann, A., Søn af Hr. Bogholder H.
Jensen, L. U. F., Søn af Hr. Skibsbygundermester J.
Ludvigsen, A. M., Søn af Hr. Belysningsmester L.
Møller, C. E. L., Søn af Hr. Grosserer M.
Schouboe, H., Søn af Hr. Proprietær S.

Afgangseksamen for

	Dansk Stil fri Opgave.	Dansk Stil bunden Opgave.	Dansk (mundtlig) og Old- nordisk	Fransk.	Tysk.	Historie.	Latin (skriftlig)	Latin (mundtlig) i det læste.
Abrahams, N. C. L.	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	ug.	ug.	ug. ÷	mg.	mg. +
Christensen, N. G.	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	mg.	mg. +	ug.	mg.	mg.
Esmarch, H. C.	g. +	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg.	ug. ÷	"	"
Gelardi, E. O. C. C.	mg.	mg.	g. +	tg. +	mg. ÷	mg.	"	"
Hansen, A. O. B.	g.	g.	g. +	g. +	mg. +	ug. ÷	mdl. +	g.
Hansen, H. R. G.	g. ÷	g. ÷	g. ÷	g. +	mg.	g. +	tg.	mg. ÷
Johannesson, L. S.	mg. ÷	g. +	mg.	g. +	mg. ÷	mg.	"	"
Jørgensen, E. T.	g. +	mg. ÷	mg. +	g.	mg.	ug. ÷	g. ÷	mg.
Olsen, P. C.	g. +	g. +	mg. ÷	mg.	mg. ÷	ug. ÷	g. +	mg. ÷
Staffeldt, C. B.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg.	ug. ÷	mg. +	mg.	mg. +
Torp, C. A. P.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	g. +	mg. +	mg.	g. +	mg.

Den Moltkeske Præmie tilkendtes N. C. L. Abrahams.

Studerende Juni—Juli 1894.

Latin (mundtlig) ikke læst.	Græsk.	Naturlære.	Aritmetik (skriftlig).	Aritmetik (mundtlig).	Geometri (skriftlig).	Geometri (mundtlig).	Mekanisk Fysik med Optik	Kemisk Fysik med Astronomi og Meteoro- logi.	Points.	Hovedkarakter.
mg. +	ug.	ug.	"	"	"	"	"	"	105	1ste Karakter (m. Udmærkelse.
mg. +	ug. ÷	ug.	"	"	"	"	"	"	103	1ste Karakter.
"	"	"	tg. ÷	mg.	g +	mg. +	mg. ÷	g.	84	1ste —
"	"	"	g.	tg.	tg ÷	mdl.	g. ÷	mg. +	53	3die —
g.	g. ÷	tg ÷	"	"	"	"	"	"	61	3die —
mg. ÷	g.	g.	"	"	"	"	"	"	69	2den —
"	"	"	g. ÷	mg.	mg.	mg.	ug.	ug. ÷	91	1ste —
mg. +	mg. ÷	g. ÷	"	"	"	"	"	"	86	1ste —
mg.	mg. ÷	g. ÷	"	"	"	"	"	"	89	1ste —
mg ÷	ug. ÷	ug. ÷	"	"	"	"	"	"	100	1ste —
mg. ÷	mg. +	mg. ÷	"	"	"	"	"	"	92	1ste —

Fjerde Klases Hovedeksamen Juni—Juli 1894.

	Dansk Stil.	Tysk.	Frausk.	Latin.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Aritmetik.	Geometri.	Græsk.	Naturlære.	Points i det hele.	Points Afslutningsfagene.
Collin, E.	g. +	mg.	mg. ÷	g. +	mg. +	mg. +	g. ÷	g. ÷	g.	mg. ÷	"	64	27
Gjellerup, N. H. . . .	mg. +	mg. ÷	mg.	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	g. +	g. +	mg. ÷	"	ug. ÷	69	28
Giese, H.	mg.	mg.	ug. ÷	g. +	ug. ÷	mg. +	ug. ÷	mg.	g.	mg. +	"	75	34
Hansen, O. L.	mg.	mg. ÷	mg. ÷	tg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	g. +	g. +	g. ÷	"	54	33
Johansen, C. A. . . .	mg. ÷	g. +	mg.	tg. +	mg. ÷	mg.	g.	ug. ÷	mg.	"	g. +	62	22
Krener, G. V.	g. ÷	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	ug.	mg.	mg.	ug. ÷	"	78	38
Lesser, K. P. C. H.	g. +	g. ÷	mg.	tg. +	ug. ÷	mg. ÷	mg.	g. +	mg. ÷	"	mg. ÷	60	22
Müller, C. C. P. . . .	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. +	ug.	mg. ÷	mg.	g. ÷	ug. ÷	"	75	32
Møller, S. A. B. . . .	mg. ÷	g. +	mg.	g. +	mg. ÷	mg. +	mg.	mg.	mg. +	"	mg. ÷	72	31
Nielsen, G. A. C. . . .	mg. ÷	g. ÷	mg. ÷	g. +	g. ÷	g. +	mg. ÷	g. +	g.	mg	"	61	26
Olsen, L. H. V.	g. +	g.	mdf.	g.	ug. ÷	g. ÷	mg. +	ug. ÷	mg.	"	mdf. ÷	35	26
Vorm, O. J.	g. +	mg.	mg. ÷	tg. ÷	mg.	g. ÷	ug. ÷	ug.	mg. ÷	"	g. +	54	15

Almindelig Forberedelseseksamen 1894.

	Mundtlig Dansk.	Skriftlig Dansk.	Skriftl. og mundtlig Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Natur- historie.	Natur- lære.	Geometri skriftlig og mundtlig.	Regning.	Aritmetik skriftlig og mundtlig.	Orden med de skriftl. Arbejder.	Points.
Alsing, A. F.	mg. +	mg. ÷	mg.	mg.	mg. ÷	ug. ÷	g. +	mg.	g. +	mg. +	ug.	g. +	mg.	108½
Birch, H. E.	ug. ÷	mg.	mg.	ug.	mg.	ug. ÷	mg. +	mg. ÷	g. +	mg. +	mg.	mg. ÷	mg.	113
Fulbius, P. J.	mg. ÷	g.	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g. +	g. +	mg. ÷	g.	mdl. +	g. ÷	g. +	mg.	82½
Hansen, N. C. M.	g. +	g.	mg. ÷	mg.	"	g.	g. +	g.	g.	g. ÷	mdl.	g. ÷	mg. +	69½
Hoffmann, A.	g. +	g.	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	g.	mg. ÷	mg. +	mg.	mdl. +	g. ÷	g.	mg. +	84
Jensen, L. U. F.	mg.	g. +	g. +	mg.	mdl. +	g.	mdl.	g.	mg. +	tg.	mdl.	g. ÷	mg.	54½
Ludvigsen, A. M.	mg. +	mg.	ug. ÷	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	ug.	ug.	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. +	120½
Møller, G. E. L.	ug. ÷	g. +	mg.	ug.	"	tg.	tg.	mg. ÷	g. +	mdl. +	g. ÷	tg.	mg. ÷	69½
Schouboe, H.	mg. ÷	g. +	g.	mg. +	"	mg. ÷	g. ÷	mg.	mg.	g. ÷	tg.	g.	mg. +	82½

Den Moltkeske Præmie tilkendtes A. M. Ludvigsen.

Udsigt over, hvad der er læst i det forløbne Skoleaar.

Underklasserne.

Forberedelsesklasse a og b.

(1ste og 2den Underklasse).

Dansk. Eleverne ere indøvede i at tale højt og tydeligt og i Indenadslæsning. De ere delte i flere Partier; de videstkomne have læst Schneekloths danske Læsebog 2den Del. De yngre Schneekloths Læsebog 1ste Del. Ved Samtale om Indholdet af det læste har Læreren søgt at bringe Eleverne til en rigtig Opfattelse og til med egne Ord at gengive det læste. Samtale om forskellige Dyrs Liv og Betydning, om de vigtigste Træer i Skov og Have. Forholdene paa Land og i By, de forskellige Arbejder, for en Del knyttet til Pfeiffers Vægtavler. De letfatteligeste Fortællinger fra Bibelhistorien ere fortalte; enkelte Morgensange sungne.

Regning. Tallæsning. Øvelse i at behandle Tallene. Hovedregning. Eleverne ere delte i flere Partier. De fleste have lært Addition og Subtraktion. De øvrige beskæftige sig endnu med Begyndelsesgrundene.

Skrivning. Ældste Afdeling: Sammenskrift med latinske Bogstaver; for de øvrige har Undervisningen været indskrænket til de første Begrundelsesgrunde og enkelte Bogstaver, i den første Tid paa Tavle, senere i Bog.

Klassen har ialt 24 Timer om Ugen, hvoraf 6 anvendes til Skrivning, 2 til Gymnastik og de øvrige til

Fortælling, Indenadslæsning og Regning. Eleverne ere adskilte fra den øvrige Skole og ere stedse under Opsyn af en Lærer.

6te Klasse a og b.

(3die Underklasse).

For at optages i sjette Klasse maa Eleven have fyldt sit 7de Aar og nogenlunde opnaaet Færdighed i at skrive Bogstaverne.

Dansk. Schneekloths danske Læsebog 3die Del. I Aarets første Maaneder bruges to ugentlige Timer til Afskrift efter den trykte Bog, senere til Diktat af lettere ikke læste Stykker. To à tre Timer ugentlig bruges til Fortælling og Genfortælling af Stykker af Oldtidens Historie, Sagnhistorien eller Bibellhistorien; de øvrige Timer til Oplæsning, Stavning, Genfortælling, Øvelse i Forstaaelse af de læste Stykker i Prosa og Poesi. Ved Ugangen af Klassen skulle Eleverne kunne skelne Substantiver fra andre Ord.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kort. De første geografiske Begreber ere bibragte ved, at man gaar ud fra de daglige Omgivelser eller fra Forhold, der ere Eleverne bekendte. Efterat de vigtigste Gader, Pladser, Bygninger o. s. v. i København ere opfriskede i Elevernes Hukommelse, gaar man over til Københavns Omgivelser og kommer derved til at omtale Agerdyrking, Kvægavl, Fiskeri, Forskellen paa Beskæftigelserne i Byen og paa Landet, en Købstads og en Landsbys forskellige Udseende o. s. v. Dernæst er Landets forskellige Dele, deres Natur og Udseende, Havets Indskæringer, de vigtigste Byer o. s. v. nærmere omtalte under stadig Paavisning af Naturens Indflydelse paa Menneskenes Beskæftigelse.

Naturhistorie. De vigtigste og mest karakteri-

stiske Repræsentanter for Pattedyr- og Fugleklassen. Der er ikke benyttet nogen Lærebog; men Læreren har ved Fremvisning og Beskrivelse af Hovedrepræsentanterne fra de forskellige Pattedyr- og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Disciplenes Sans for Dyrenes ydre Former og øve dem i at beskrive deres Udseende. Dertil er knyttet en kort Beskrivelse af Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Regningsarter i ubenævnte hele Tal. Hovedregning.

Skrivning. I det første Halvaar beskæftiges Eleverne med Indøvelse af Alfabetet i begge Skrifter. De flinkeste øves dernæst i Sammenskrift efter foreskrevne Ord.

5te Klasse a og b.

(4de Underklasse).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling. 3 ugentlige Timer til Diktat, alle Skilletegn dikteres. Formlæren indøves ved Hjælp af en af Læreren dikteret skematisk Grammatik. Af og til, naar der i en Del af en Time er Tid dertil, bliver der fortalt eller forelæst for Eleverne historiske Brudstykker som Fortsættelse af det i 6te Klasse gennemgaaede.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling.

Geografi. Europas Lande undtagen Danmark, Italien og Balkanhalvøen efter Dahlbergs lille Lærebog.

Religion. Det gamle Testamente efter Balslevs Bibelhistorie; Luthers lille Katekismus: de ti Bud, Trosartiklerne og Fadervor uden Forklaring; nogle Salmer.

Naturhistorie. Berg: Dyrerigets Naturhistorie: Pattedyr. Eleverne ere øvede i at beskrive Eksemplarer af foreviste Dyr og i at paavise deres karakteristiske Kendetegn og Skelnemærker. Tillige ere de gjorte bekendte med Dyrenes Levemaade og Opholdssteder.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal. Hovedregning to Timer om Ugen.

Tegning paa Tavle af retlinede Figurer efter Fortegning paa Klassetavlen og efter Janniches Vejledning 1ste og 2det Hefte.

Skrivning. Øvelse i Sammenskrift, dels efter Forskrift, dels efter trykte Bøger.

Gymnastik og Sang.

4de Klasse a og b.

(5te Underklasse).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3dje Afdeling. To Timer til Diktat, Skillegnene dikteres. Analyse, Adskillelse af Sætninger.

Tysk. C. A. Nissen: Tysk Elementarbog, Forskolen. Det læste er omhyggelig repeteret og paa forskellig Maade indøvet. Af Grammatik er det vigtigste af Formlæren gennemgaaet uden Bog.

Engelsk. Listovs Ledetraad anden Afdeling, Stykke 1—56; de danske Stykker ere skrevne. Tillægget benyttet til Øvelse paa Skolen.

Historie. Danmarks Historie efter Fabricius og Klaussen: Fædrelandshistorie for Forskolen.

Geografi. Dahlbergs lille Geografi: Italien, Balkanhalvøen og de fire fremmede Verdensdele.

Religion. Det nye Testamente efter Balslevs Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus: de ti Bud. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Berg: Fugle, Krybdyr, Fisk og Padder. Undervisningen er stadig knyttet til Fremvisning af Naturgenstande eller Afbildninger saaledes, at Eleverne ere øvede i selv at faa Øje for og indprente sig Forskelligheder og Ligheder mellem de forskellige Dyreformer, og Bogen er kun benyttet som Støttepunkt for det paa denne Maade lærte.

Regning. De fire Regningsarter med hele og brudne Tal: Regning paa Klasetavlen og Hovedregning.

Tegning. Janniches Vejledning, 2det og 3dje Hefte. Tegning efter Figurer paa Klasetavlen.

Skrivning, dels efter Forskrift, dels efter Diktat i linierede Bøger.

Gymnastik og Sang.

3die Klasse a og b.

(6te Underklasse).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling. Bojesens Grammatik, hvori dog de fleste Anmærkninger springes over. 1 Time om Ugen bruges til Diktat; i denne Klasse vænnes Eleverne efterhaanden til selv at sætte Skilletegn.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog for Begyndere S. 45—97. Substantivernes Deklination, Hjelpeverbernes og de svage Verbers Konjugation efter N. S. Andersens tyske Grammatik for Begyndere.

Fransk. Michelsen: Fransk for Begyndere de første 55 Stykker.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra Stk. 56—109 og den tilsvarende Del af Tillægget. De danske Stykker ere benyttede til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Engelsk. Under Læsningen ere de vigtigste Dele af Formlæren indøvede.

Historie. Hovedpunkterne af Verdenshistorien paa Grundlag af Haases Lærebog. Læreren har vænnet Eleverne til at føre en historisk Notebog for at fæste det lærte i Hukommelsen.

Geografi. Læreren har kort gennemgaaet Zoner, Klima, Menneskeracer o. s. v. Derefter er læst efter Dahlbergs større Bog p. 18—44: Danmark til Mellem-europa.

Religion. Balslevs Katekismus: Bønnen. Det gamle Testaments Bibelhistorie efter Balslev, med Udvælgelser. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Leddyr og Bløddyr, Dyrenes indre Bygning, de vigtigste Organer og deres Virkemaade fremhævet.

Regning. I Begyndelsen af Skoleaaret er Brøkrekning repeteret; senere er gennemgaaet Regula de Tri med hele Tal og Brøk. Indøvelse af Tabel. Idelig Øvelse i Hovedregning.

Geometrisk Tegning. Der er forklaret og tegnet Figurer til de vigtigste Sætninger og Konstruktioner i Jul. Petersens Plangeometri under Afsnittet om Polygoner. Der er lagt Vægt paa at indprente Eleverne de vigtigste Begreber og Betegnelser i Geometrien.

Frihaandstegning. Janniches Vejledning, 3die og 4de Hefte. Tegning efter Figurer paa Klassesetavlen.

Skrivning.

Gymnastik og Sang.

Realklasserne.

2den Klasse.

(1ste Realklasse).

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling. Afvekslende Diktatstile, Genfortællinger og meget lette frie Stile, et Arbejde om Ugen, enten hjemme eller paa Skolen. Af Bojesens Grammatik er medtaget en Del af Anmærkningerne. Oplæsning og Analyse.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemklasserne, c. 50 Sider. Efter N. S. Andersens Grammatik: Bøjningslærens Hovedtræk og Præpositionerne.

Fransk. Jungs Elementarbog 3die og 4de Afsnit. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker for Mellem-

klasserne Side 1—35. Grammatikken efter Noterne i Jungs Elementarbog.

Engelsk. Listovs Ledetraad. 2den Afdeling, Stykke 110—154. De danske Stykker ere skrevne. Tillægget benyttet til ekstempor. Øvelser.

Historie. Blochs Lærebog. Oldtidens og Middelalderens Historie til de tre nordiske Riger.

Geografi. Dahlbergs større Geografi: Fra Mellem-europa til Asien.

Religion. Balslevs Katekismus, den første og anden Trosartikel. Det nye Testaments Bibelhistorie efter Balslev med Tilføjelser af Skriften. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Den almindelige Botanik efter Strøm. Pattedyr og Fugle til Hønsfuglene efter Fjellstrup.

Matematik. Julius Petersens elementære Plan-geometri indtil Afhængighed mellem rette Liniers Længder. I Aritmetik efter Julius Petersens Rationale Størrelser indtil Polynomiers Division. Skriftlige Opgaver ere regnede hjemme og paa Skolen.

Regning. Repetition af Brøk, Regula de Tri med hele Tal og Brøk, Beregning af simpel Rente, blandede Opgaver. Regning paa Klassesavlen og de smaa Tavler. Hjemmeregning.

Geometrisk Tegning. Konstruktioner af kongruente og ligedannede Figurer samt regulære Polygoner. Ovaler og Spiraler.

Frihaandstegning efter Janniches Vejledning 3die Hefte. Tegning efter Figurer paa Klassesavlen. Enkelte flinke Elever have begyndt paa Hetsch's store Fortegninger.

Skrivning. Øvelserne fortsættes i ulinierede Bøger efter Forskrift og Diktat.

Gymnastik og Sang.

1ste Klasse.

(2den Realklasse):

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm. Foruden denne er benyttet til Oplæsning og Analyse Winkel-Horn: Vore Fædres Guder. Af Bojesens Grammatik: Sætningslæren, Verberne og Pronominerne. I den første Del af Aaret Diktatstile, senere Genfortællinger og lidt friere Opgaver.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemlklasserne Side 51—93 og 129—137. Andersens Grammatik. Det vigtigste af Deklinationslæren og Konjugationslæren samt Præpositionerne.

Fransk. Abrahams og Arlaud: franske Læsestykker Side 35—115. Noterne i Jungs Elementarbog læste og repeterede.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, Stykke 156—Bogen ud, og Læsestykker Side 1—55; de danske Stykker skrevne som Stil.

Historie. Bloch: Nordens Historie til 1523 og Oldtidens til det romerske Kejserdømme.

Geografi. Dahlbergs større Geografi: Fra Frankrig til Afrika.

Religion. Matthæus' Evangelium. Af Balslevs Katekismus: den tredie Trosartikel og Sakramenterne.

Naturhistorie. Fra Hønefuglene til Leddyr. Tokimbladede Planter.

Matematik. Jul. Petersens Geometri indtil «Lige-dannede Figurer». Af «Rationale Størrelser»: Polynomiers Division, Potens, Ligninger af første Grad med en og flere ubekendte, Proportioner og Decimalbrøk.

Regning. Repetition af Brøk. Anvendelse af Proportioner (Procentregning, sammensat Regula de Tri, Delingsregning, Blandingsregning og Kæderegning). Jævnlig Hjemmeregning.

Tegning. Tegning efter Figurer paa Klassetavlen, Hetsch's store Fortegninger og Helsted's Gipsafstøbninger og Ornamente. — Projektionstegning.

Skrivning og Gymnastik.

Øvergangsklassen.

(3die Realklasse).

Dansk. F. Christensens Haandbog i dansk Literatur I. Bojesens Grammatik. Analyse. En Hjemmestil hver fjortende Dag, desuden en Gang om Maaned en historisk Stil og en Gang om Maaned en geografisk Stil, som gives af Lærerne i disse Fag. Ved Rettelsen tages der lige saa stort Hensyn til Sproget som til Indholdet.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser, S. 1—36, 52—78, 172—188. Simonsens tyske Grammatik: Pronominer og Verber.

Fransk. Abrahams og Arlaud: franske Noveller og Fortællinger II. Formlæren efter Jungs Grammatik.

Engelsk. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling S. 1—140. Bøjsens engelske Digte S. 1—28.

Historie. Middelalderen og Tiden fra 1789 efter Bloch.

Geografi. Dahlbergs større Geografi. Afrika, Amerika, Australien, Indledning, Skandinavien.

Naturhistorie. I Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik efter Strøm: fra tokimbladede Planter Bogen ud.

Naturlære. Ligevægtslæren og Varmelæren efter Ellingers Fysik.

Religion. Johannes Evangelium og Apostlenes Gjerninger.

Matematik. Jul. Petersens «Rationale Størrelser»: Maal; af «Irrationale Størrelser»: Rod, Ligninger af

anden Grad, Rækker. Jul. Petersens Geometri: Indtil Cirkelperiferiens Længde. Opgaver hjemme og paa Skolen.

Regning. Kvadratrod, Kubikrod, Logaritmer og blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

Skrivning og Gymnastik.

Afgangsklassen.

(4de Realklasse).

Dansk. Ferd. Christensen: Haandbog i dansk Literatur I. Bojesens Grammatik. Gennemsnitlig 3 Stile om Maaneden, hvoraf en historisk og en geografisk. Til Eksamen opgives: Holberg: den politiske Kandestøber og Jeppe paa Bjærget. Wessel: Gaffelen, Smeden og Bageren. Ewald: Sange af Fiskerne, Dødens Komme. Oehlenschläger: Hakon Jarl, Axel og Valborg. Blicher: Marie. Heiberg: Elverhøj. H. C. Andersen: Flipperne. Hostrup: Genboerne. Goldschmidt: Tommerpladsen. Ploug: Et Kys. Desuden Brudstykker af Baggesen, Ingemann, P. M. Møller, Chr. Winther og Pal.-Müller.

Engelsk. Listov: Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter. Side 3—92; Læsestykker Side 118—155. Bøysens Digte Side 25—60.

Tysk. Kaper og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser: Ialt 168 Sider Prosa og 88 Sider Poesi. Repetition af forrige Aars Pensum. Kaper og Simonsens Grammatik. Taaffes Syntaks.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller I. Ekstemporallæsning efter Voltaire: Histoire de Charles XII. Jungs Grammatik og de vigtigste Afsnit af Syntaksen.

Historie. Blochs Lærebog i Historie I og II Del. Geografi. Dahlbergs større Geografi.

Matematik. Jul. Petersens Aritmetik til Annuiteter. Jul. Petersens Geometri.

Naturhistorie. Fjelstrups Zoologi. Strøms
Plantelære.

Naturlære. Ellingers Lærebog i Fysik.

De studerende Klasser.

1ste studerende Klasse.

Latin. Hauchs latinske Elementarbog Stykke 1—120. Den bag i Bogen givne Oversigt over Formlæren er benyttet til Repetition af det i Stykkerne indøvede.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemklasserne Side 38—93; 110—114. Andersens Grammatik: Formlærens vigtigste Afsnit.

De øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse.

2den studerende Klasse.

Latin. Hauchs Læsebog I Stykke 112—Bogen ud. II Stykke 1—70. Alle danske Stykker ere skrevne paa Skolen. Ekstemporaløvelser.

Fransk. Abrahams og Arlauds franske Læsestykker for Mellemklasserne p. 37—115. Det vigtigste af Formlæren. En Stil om Ugen.

Tysk. Simonsens Læsebog for Mellemklasserne c. 70 Sider, nogle Vers. Andersens Grammatik.

I øvrigt som den tilsvarende Realklasse.

3die studerende Klasse.

Latin. Cæsars Gallerkrig: 1ste og 3die Bog. Iversens Stiløvelser.

Græsk. Karl Hude: Græsk Elementarbog første Afsnit. Af andet Afsnit (Zenophon) A 1—3. Bergs græske Grammatik, udg. af Levy.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller II. Jungs Grammatik. En Stil om Ugen.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—36, 52—70, 87—109. Nissens Grammatik Verber og Pronominer.

Historie. Blochs Lærebog: den nyere Tid. Middelalderen og Oldtiden repeterede.

Naturhistorie. Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik: Enkimbladede, Planternes Sammensætning og Liv, Naaletræer og Sporeplanter.

I øvrigt som den tilsvarende Realklasse.

4de studerende Klasse.

Dansk. Værker og Brudstykker af saavel ældre som yngre danske Forfattere ere læste. Enkelte orienterende literaturhistoriske Bemærkninger ere knyttede hertil. To Stile om Maaned, desuden en historisk eller geografisk Stil hver Maaned.

Tysk. Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser, Prosa og Poesi. Nissens Grammatik.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I. Formlæren og lidt Ordføjningslære.

Latin. Cæsar de bello Gallico II, IV 20—38, V 1—24, VI 1—28. Ciceros catilinariske Taler. Af Ovids Metamorfoser: Deucalion, Phaëton, Europa, Cadmus, Ino og Athamas, Pyramus og Thisbe. — Heraf opgives til Eksamen: De catilinariske Taler I, II, III 1—4. Gallerkrigen II, IV 20—38. Det læste af Metamorfoserne med Undtagelse af Phaëton.

Græsk. Odysseen 9de Sang. Schenkl: Chrestomathie aus Zenophon: Anabasis, Slaget ved Kunaxa, Kyropædion: Das Jugendleben. Levys Grammatik.

Historie. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie til Kejserdømmet.

Geografi. Dahlbergs større Lærebog.

Matematik. Jul. Petersens Aritmetik I og II til Annuiteter. Jul. Petersens Plangeometri.

Naturlære. Ellingers Fysik undtagen Læren om Lyset.

Naturhistorie. Zoologien efter Lütken Nr. 2. Plantelæren efter Strøm (1885).

5te studerende Klasse.

Dansk. Winkel-Horns Literaturhistorie til noget ind i Oplysningens Tidsalder. Værker af Hovedforfatterne. En Stil hver anden Uge, desuden 8 historiske Stile.

Fransk. Abrahams og Arlaud: Franske Noveller og Fortællinger I. About: Le roi des montagnés (til Dels kursorisk). Mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk. Jungs Grammatik.

Tysk. Mohr og Haunstrups Læsebog. Nissens Grammatik.

Latin. Livius XXI 1—48. Cicero: pro lege Manilia. Cato Major 1—15. Tacitus: Udvalg af Analerne II. Virgils Æneide I. Horats: Udvalg af Oderne. Heinrichsens Versioner.

Græsk. Herodot I 53—121. Lukian: Charon. Prometheus og Hanen. Homer: Illiaden VI, Odysseen VI, IX, X. Hudes Syntaks: Sechers Mythologi.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog S. 1—15, 26—36, 74—107 (undtagen Versene), 132—155. Wimmers Formlære læst og repeteret.

Religion. Frederik Niensens Kirkehistorie.

Historie. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie. Ottosens Nordens Historie til 1784. Bloch: Middelalderen og den nyere Tid.

Naturlære. Sproglig Retning. Ellingers Fysik: Ligevægts- og Varmelære og Magnetisme.

Matematik. Julius Petersens Aritmetik: fra Annuiteter—Bogen ud. Trigonometri. Stereometri.

Naturlære. mat. Retning. Forchhammer og Julius Petersens Lærebog i mekanisk Fysik til Bølgebevægelse.

6te studerende Klasse.

Dansk. Den danske Literaturs Historie efter Winkel-Horns Lærebog. Særlig Periode: J. L. Heiberg. Af Værker opgives: Tre Salmer af Kingo. Holberg: Erasmus Montanus, Jeppe paa Bjærget, en Sang af Peder Paars, et Kapitel af Niels Klim, 2 Epistler. Rahbek: Drikkeviser. Ewald: Fiskerne. Wessel: Kærlighed uden Strømper. Baggesen: Et Stykke af Labyrinthen. Oehlen-schläger: Hakon Jarl, Axel og Valborg. Staffeldt: Kong Frode og Gubben. Grundtvig: Paaskelilien. Chr. Winther: Brudstykker af Hjortens Flugt. Hauch: Søstrene paa Kinnekullen. Blicher: En Novelle. H. C. Andersen: To Eventyr. J. L. Heiberg: ABC, Aprilsnarrene, Kong Salomon, Elverhøj, en Sjæl efter Døden, tre Gadeviser. Hertz: Svend Dyrings Hus. Pal.-Müller: Adam Homo I. Hostrup: Genboerne. Goldschmidt: den flyvende Post, m. m.

Oldnordisk. Wimmers oldnordiske Læsebog S. 1—15, 26—40, 45—53, 74—107. 114—118, 132—135. Af Hoff og Hofforys Læsestykker S. 1—29. — Heraf opgives til Eksamen: Wimmer: S. 74—107. Hoff og Hoffory: S. 1—7, 18—29.

Fransk. Jung: Franske Noveller og Fortællinger. Duruy: Histoire de France c. 70 Sider (kursorisk). Jungs Stilovelser, Jungs Grammatik.

Tysk. Mohr og Haunstrup: Tyske Læsestykker. Goethe: Faust I. Heine: Die Harzreise. Hauff: Phantasien im Bremer-Ratskeller. Goethe: Dichtung und Wahrheit I de tre første Bøger. Nissens Grammatik. Haunstrups Ordsamling.

Historie Oldtiden efter Kochs Lærebog. Middelalderen og den nyere Tid efter Bloch. Nyeste Tid efter Frederik Nielsen. Norden efter Joh. Ottosen.

Latin. Ciceros catilinariske Taler. De imp. Pompeji. Cato Major 1—15. Seneca: Consolatio ad Marciam. Sallust: Catilina. Livius XXII 1—40. Tacitus: Annaler I 1—4, XIV 1—16, 20—21, 51—56, XV 60—65. Vergils Æneide I og II. Horats: Udvalg af Oderne (944 Vers). Af Brevene (1259 Vers). Af Madvigs Carmina selecta: Lucretius I, Catul, Tibul, Ovid, Martial. — Heraf opgives til Eksamen: De catilin. Taler. Seneca. Tacitus. Livius XXII 1—30. Æneiden I. Udvalg af Oderne og Brevene (1012 Vers). Catul og Tibul. Versioner efter Henrichsen. Antikviteter og Literaturhistorie efter Weisses mindre Lærebog.

Græsk. Herodot I 1—121, III 1—80. Lukian: Prometheus, Charon, Gudesamtaler, Hanen. Platons Apologi. Homers Illiade VI. Odysseen I, II, VI, X, XI. Euripides: Alkestis. Sechers Mythologi og Literaturhistorie. Hudes Syntaks. Bergs Formlære.

Religion. Fr. Niensens Kirkehistorie.

Naturlære, sprog.-hist. Retning: Ellingers Lærebog i Fysik, Jørgensens Astronomi.

Matematik. Julius Petersen: Aritmetik I og II. Trigonometri, Steometri og analytisk Geometri. De fleste af Opgaverne i Metoder og Teorier gennemgaaede.

Naturlære, mat.-naturvidensk. Retning. Julius Petersen: mekanisk Fysik. Ellinger: Varmelære. Magnetisme. Elektricitet. Julius Petersen og Forchhammer: Astronomi. Adam Poulsen: Optik, Meteorologi.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesklasserne. Schneekloths danske Læsebog for det første Skoleaar. Schneekloths danske Læsebog for det andet Skoleaar. Den lille Tabel.

6te Klasse. Schneekloths danske Læsebog for det tredie Skoleaar. En Tabel. Kort over Danmark. V. Sanne:

Træffeøvelser. V. Kalhauge: Enstemmige Sange til Skolebrug.

5te Klasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 2den Afdeling (4de Udgave). Listovs engelske Ledetraad, 1ste Afdeling (8de Udgave). Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Dahlbergs lille Geografi. Bokkenheusers Regnebog for de lavere Klasser. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: Enstemmige Sange til Skolebrug.

4de Klasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3die Afdeling (4de Udgave). Nissen: Tysk Elementarbog. Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling (2den Udgave) med Tillæg. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Dahlbergs lille Geografi. Balslevs Katekismus. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

3die Klasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 4de Afdeling (3die Udgave). Bojesens Grammatik. Kaper og Simonsen: Tysk Læsebog for Begyndere. Jungs Elementarbog. Listovs engelske Ledetraad 2den Afdeling med Tillæg. Angelo Haase: Lærebog i Verdenshistorien. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Dahlbergs større Geografi. J. Berg: Dyrerigets Naturhistorie. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

2den Klasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 5te Afdeling. Bojesens Grammatik. Simonsen: Tysk Læsebog for Mellemklasserne. Andersen: Tysk Grammatik. Carl Michelsen: Fransk for Begyndere

og Fransk for Mellemlasserne. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, samt Tillæg. Et tysk Leksikon. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler, 1ste Del. Dahlbergs større Lærebog i Geografi. Fjelstrup: Lærebog i Zoologi. Strøm: Begyndelsesgrundene af Plantelæren. Jul. Petersens Aritmetik, 1ste Del. Julius Petersens Geometri. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Et Atlas. V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To og trestemmige Sange til Skolebrug.

1ste Klasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm 6te Afdeling (2den Udgave). Winkelhorn: Vore Fædres Guder. Simonsens tyske Læsebog (4de Udgave). Andersen: Tysk Grammatik. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker. Jungs franske Grammatik og Elementarbog. Listovs Læsestykker og Stiløvelser 1ste Afdeling. Balslevs Katekismus. Fjelstrups Lærebog i Zoologi. Julius Petersens Aritmetik I. Julius Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Blochs Lærebog for Realskoler. Dahlbergs større Geograff. Et Atlas. Et tysk, fransk og engelsk Leksikon. V. Sanne: Træffeøvelser, V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug.

Overgangsklassen. F. Christensen Haandbog i dansk Literatur 1ste Del. Bojesens Grammatik. Kaper og Simonsens tyske Læsebog (kun sidste Udgave). Simonsens tyske Grammatik. Abrahams og Arlauds franske Noveller og Fortællinger 2det Hefte. Jungs Formlære. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Boysens engelske Digte. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler. Dahlbergs større Geografi. Julius Petersens Aritmetik. I og II. Julius Petersens Geometri. Houëls Logaritmehæfte. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Fjelstrups Zoologi. Strøms Plantelære. Ellingers Fysik. Et tysk, et fransk og et engelsk Leksikon. Atlas.

V. Sanne: Træffeøvelser. V. Kalhauge: To- og trestem-
mige Sange til Skolebrug.

Afgangsklassen. F. Christensen: Haandbog i
dansk Literatur I. Bojesens Grammatik. Kaper og
Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Simon-
sens Grammatik. Taaffes Syntaks. Abrahams og Ar-
laud: Noveller og Fortællinger 1ste Hefte. Jungs Gram-
matik. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling.
Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter. Boysens engelske
Digte, Repetitionshefte til Brug ved Undervisningen i
Engelsk. Fr. Niensens Kirkehistorie. Blochs Lærebog i
Historie for Realskoler. Dahlbergs større Geografi. Jul.
Petersens Aritmetik I og II, Geometri. Houëls Loga-
ritmetabel. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.
Lombolts Opgavesamling til alm. Forberedelseseksamen.
Fjelstrups Zoologi. Strøms Plantelære. Ellingers Fysik.

1ste studerende Klasse. Hauchs latinske
Læsebog I. Hauchs latinske Formlære. I øvrigt som
den tilsvarende Realklasse, dog ikke Engelsk, men Lüt-
kens Zoologi Nr. 2.

2den studerende Klasse. Hauchs latinske
Læsebog (I og II). Hauchs latinske Formlære. I øvrigt
som den tilsvarende Realklasse, dog ikke Engelsk, men
Lützens Zoologi Nr. 2.

3die studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig,
helst Reinhardts Udgave. Madvigs Sproglære, en latinsk-
dansk Ordbog (helst Jensen-Goldschmidts), en dansk-
latinsk Ordbog (helst Kjærs). Iversens Stiløvelser, sidste
Udgave. I de øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse.
dog Nissens tyske Grammatik II i Stedet for Simonsen
og Taaffe, Lützens Zoologi Nr. 2; ikke Engelsk og
Fysik. — Særlig for den sproglig-historiske Retning:
K. Hude: græsk Elementarbog; Berg og Hude: græsk
Formlære. — Særlig for den mat.-naturvidensk. Retning:
Ellingers Fysik.

4de studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig. Ciceros udvalgte Taler, udg. af Madvig. Ovids Metamorfoser, udg. af Bloch, 1ste Hefte. Grammatik, Ordbøger og Stiløvelser som i 3die studerende Klasse. I de øvrige Fag som i den tilsvarende Realklasse, dog Nissens tyske Grammatik, Lützens Zoologi Nr. 2, ikke Engelsk og Fysik. — Ræder: Oldtidens Historie. Særlig for den sproglig-historiske Retning: Hude: Græsk Lærebog II (Udvalg af Xenophon). Homers Odyssee. Sechers Mythologi. Særlig for den mat.-naturvidensk. Retning. — Ellingers Fysik.

5te studerende Klasse. Winkel-Horns Literaturhistorie. Tyske Læsestykker af Mohr og Haunstrup. Nissens tyske Grammatik Nr. 2. Ottosens Lærebog i Nordens Historie. Blochs Lærebog for Realskoler I og II. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie. Frederik Nielsens Kirkehistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Wimmers mindre Formlære. — For den sproglige Afdeling: Homers Odyssee. Herodot III og VIII. Lukian udg. af Gertz. Secher: Mythologi og Literaturhistorie. Hudes Syntaks. Livius XXI—XXV, udgiven af Madvig. Madvigs Udvalg af Ciceros Taler. Henrichsens Versioner. Weisses mindre Lærebog i romerske Antikviteter og Literaturhistorie. Vergils Æneide. Horats Oder og Breve. Ellingers Fysik. — For den mat.-naturvidensk. Afdeling. Jul. Petersens Stereometri, Trigonometri, analytisk Geometri, Metoder og Teorier. Foldbergs Samling af Eksamensopgaver.

6te studerende Klasse. Den sproglige Retning: Seneca: udvalgte Dialoger ved Gertz. Madvig: Carmina selecta. Madvigs Udvalg af Ciceros Taler. Platons Apologi. Jørgensens Astronomi. — Den mat. Retning: Julius Petersens mekaniske Fysik. Julius Petersen og Forchhammer: Astronomi. Ellinger: Varmelære. Adam Poulsen: Optik, Meteorologi.

I de tre højere Klasser forbeholder Skolen sig senere at kræve Anskaffelse af enkelte Bøger.

Fælles Regler,

vedtagne af: Borgerdydskolen i Helgolandsgade, Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, Efterslægtsselskabets Skole, Frederiksberg Latin- og Realskole, Lyceum, Mariboos Skole, Nørrebros Latin- og Realskole, Schneekloth's Latin- og Realskole, Slomann's Skole og Østerbros Latin- og Realskole.

Om smitsomme Sygdomme.

- 1) Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn. udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange straks at modtage Meddelelse derom.
- 2) Er Sygdommen Skarlagensfeber, Differitis eller en anden farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Disciple fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse farlige Sygdomme, al Adgang til Skolen, indtil det ved Lægeattest erklæres. at al Fare for Smitte er forbi.
- 3) Derimod vil det under en af de sædvanlige, godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Om Eksamensafgifter m. m.

- 1) Naar en Discipel forsømmer Skolen paa Grund af Sygdom, betales kun for den Maaned, hvori Sygdommen begynder, og for den følgende Maaned. Denne Regel finder ogsaa Anvendelse paa Disciple,

der maa holdes borte fra Skolen paa Grund af Sygdom i Hjemmet.

- 2) Af Dimittenderne (studerende og Realdisciplè) betales Skolepenge til Skoleaarets Slutning, det er: til Juli Maanedes Udgang.
- 3) Enhver Discipel, der indstiller sig til 4de Klasses Hovedeksamen eller Realafgangseksamen betaler 20 Kr. For Afgangseksamen for Studerende betales intet af den Discipel, der har bestaaet 4de Klasses Hovedeksamen ved samme Skole; ellers betales 20 Kr. (For Stempel paa Testimoniet betales 1 Kr.)
- 4) En Privatist, der indstiller sig til:
  - a. Tillægsprøve til Skolelærereks. betaler 10 Kr.
  - b. Tillægsprøve til Alm. Forberedelseeksamen, sproglig . . . . — 11 —
matematisk . . — 9 —
  - c. Eksamen i Latin for Pharmaceuter. . . . . — 8 —
  - d. 4de Klasses Eksamen,
    - sproglig . . . . — 28 —
    - matematisk . . — 22 —
  - e. Afgangseksamen for studerende,
    - sproglig . . . . — 41 —
    - matematisk . . — 43 —

Om Elevers Udmeldelse og Overflytning fra en Skole til en anden.

- 1) Udmeldelser maa ske med en fuld Maanedes Varsel; der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker og for den følgende.
- 2) Naar Opflytningen i en højere Klasse er nægtet en Elev i en af de nævnte Latin- og Realskoler, der

have Dimissionsret, kan han ikke ved at overflyttes til en anden af disse Skoler optages i en Klasse, der svarer til den, hvori Opflytning ved den anden var ham nægtet. Han maa derfor, naar han skal optages i en anden Skole, medbringe en Erklæring med Hensyn til Opflytning fra den Skole, han forlader (gælder for samtlige Latin- og Realklasser).

- 3) Udgaar en Elev paa Foranledning enten af Hjemmet eller af Skolen, fordi Hjemmet nægter at overholde de i ovenstaaende «fælles Regler» fastsatte Bestemmelser, kan vedkommende Elev ikke optages i nogen af de andre ovennævnte Skoler.

Skolebetalingen er:

for Forberedelsesklassen	5	Kr. maanedlig.
- 6te Klasse	7	- —
- 5te og 4de Klasse	9	- —
- 3die og 2den Klasse	10	- —
- 1ste, Over- og Afgangsklassen . .	11	- —
- 1ste og 2den stud. Klasse	12	- —
- 3die og 4de stud. Klasse	14	- —
- 5te og 6te stud. Klasse	16	- —

Desuden betales 4 Kr. ved Indskrivningen og 4 Kr. aarlig i Brændepenge, som erlægges 1ste December og 1ste Marts med 2 Kr. (for flere Brødre betales i Brændepenge kun som for een. Gratister betale intet).

Brødre, der samtidig besøge Skolen, have følgende Moderation:

to Brødre to Kr. mindre maanedlig,

tre Brødre $\frac{1}{4}$ mindre for hver,

fire Brødre $\frac{1}{3}$ mindre for hver.

Gratister medregnes ikke ved Bestemmelsen af Moderationen.

Der modtages ingen Udmeldelse indenfor Skoleaaret senere end 30te April, saaledes at altsaa enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden 1ste Maj, ikke kan udtræde inden Skoleaarets Udgang, 31te Juli. For Dimittenderne maa Skolepenge altsaa erlægges til Udgangen af Juli Maaned, selv om Eksaminerne sluttet i Juni Maaned. Hvis Skolepenge ikke ere betalte i to Maaneder, kan Bestyrelsen nægte vedkommende Elev Adgang til Skolen.

I 5te stud. Klasse har Hr. Cand. mag. C. C. Christensen i Foredrag (en Time hver Uge) givet en Oversigt over Kemiens Historie, de vigtigste Grundstoffer og nogle af deres i Naturen forekommende Forbindelser (Ite, Salte, Svovlmetaller etc.), for saa vidt disse have teknisk Anvendelse. Endvidere er gennemgaaet Jordens Udviklingshistorie med særligt Henblik paa Danmark. — Disciplene have skrevet 3 Afhandlinger om Emner hentede herfra.

I Skoleaarets Løb er der holdt Foredrag for de højere Klasser af følgende Lærere:

Hr. stud. jur. K. Bokkenheuser: Oehlenschlägers Forhold til samtidige Digtere.

Hr. Inspektør Ottosen: Preussens Genoprejsning efter 1807.

Bestyreren. Om Edvard Storm (paa Hundretdaarsdagen efter hans Død).

Desuden have følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet gjort Skolen den Ære at holde Oplæsninger eller Foredrag:

Hr. Rigsdagsmand Gustav Johannsen: Om Forholdene i Sønderjylland, nærmest med Hensyn til Skolevæsenet.

Hr. kgl. Skuespiller Zangenberg: Forskellige Stykker af danske Forfattere og Digtere.

Hr. Skuespiller Pio: Hostrups «den Tredie».

Endvidere have de øverste Klassers Elever haft Adgang til de Foredrag, der Onsdag Aften ere holdte i Handelsakademiet «København».

Den i Fjor begyndte Portraitsamling af bekendte Mænd, der have gaaet i Skolen, er i det forløbne Aars dels ved Gaver fra nogle forhenværende Elever, dels ved Bidrag fra V og VI forøget med Billeder af følgende: N. Abrahams, K. Leisner, Chiewitz, Petzhold, Dalgas, Steinmann, Good, Stage, G. Blom, Poul Rasmussen, Borgen, P. Hjort, C. T. Christensen, Phister og Georg Carstensen.

2. Kl. B har ophængt Portraiter af følgende Mænd, der have gjort sig bekendte som Medlemmer af Direktionen og Undervisningskommissionen: Storm, Riber, Tode, Rahbek, Pram, L. Nørregaard og Jonas Collin.

Afgangsklassen har ophængt Detaille: Sortie de la garnison de Huningue (Goupil & Co.), 2den studerende Klasse: Carl Bloch: Christian den Anden i Fængsel og et Fotografi af Marstrands «Slaget paa Kolberg-Heide», 1ste studerende Klasse: kobberstukne Portraiter af de tre første oldenborgske Konger.

Skolen holdt Bal den 25de Januar. Désuden er der i Slutningen af Mai paatænkt en almindelig Skovtur for hele Skolen, en Udflugt til Lund af VI og til Stevns og Faxe af V.

De Bøger, som bruges i Skolen, faas hos Hr. Boghandler Bergmann, Hovedvagtsgade 1. Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. erholdes hos Skolebetjenten.

Statistiske Meddelelser ¹⁾.

Elevantallet i de forskellige Klasser er i Maj 1895.

VI	12	}	93
V	15		
IV	16		
III	13		
II	19		
I	18	}	90
A	20		
O	16		
1	25		
2 a	20		
2 b	9	}	173
3 a	16		
3 b	14		
4 a	20		
4 b	16		
5 a	17		
5 b	18		
5 c	17		
6 a	14		
6 b	13		
F. a og b	28		

356

¹⁾ Ved Romertal betegnes her og i det følgende de studerende Klasser, A Afgangsklassen, O Overgangsklassen, F Forberedelsesklasserne.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Fagene.	VI	V	IV	III	II	I	A	O	1	2	3	4	5	6	F
Dansk og Old-															
nordisk	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3	4	5	8	10	12
Tysk	2	2	3	2	3	3	3	3	2	3	4	5	»	»	»
Fransk	3	4	2	3	3	3	3	3	3	3	3	»	»	»	»
Engelsk	»	»	»	»	»	»	4	4	3	2	3	3	5	»	»
Latin	8	7	7	6	6	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Græsk	6	5	5	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Religion	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	3	3	2	»	»
Historie	3	4	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	»	»
Geografi	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	»
Naturhistorie	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»
Naturlære	($\frac{6}{3}$)	($\frac{3}{2}$)	(2)	(2)	»	»	2	2	»	»	»	»	»	»	»
Matematik	(8)	(8)	5	4	4	4	5	5	5	5	»	»	»	»	»
Regning	»	»	»	1	2	2	2	2	2	3	2	4	5	5	4
Tegning	»	»	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	1	»	»
Skrivning	»	»	»	»	1	1	»	1	2	1	3	4	5	5	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2
Sang	»	»	»	»	1	1	»	»	1	1	2	1	1	1	»
	34	33	35	34	35	35	34	34	35	35	34	35	33	29	24

Skolens Lærere.

- Hr. Zinck, L., Cand. theol. (1858). Engelsk i A, O, 1, 2 a og b, 3 a og b, 4 a og b, 5 b.
- Berg, C., Cand. phil. (1862), Naturhistorie i 3 a og b, 4 a og b, 5 a, b og c, 6 a og b, Geografi i 5 c, 6 a og b, Regning i 3 a og b, 4 b. Har Tilsyn med Legepladsen.
- Arlaud, O., Cand. phil., Lærer paa Officersskolen (1865), Fransk i IV, V, VI.
- Nissen, C. A., Professor, Dr. phil. (1872), Tysk i IV, V, A.
- Brix, Fr., Fuldmægtig i Marineministeriet (1873), Historie i A, O, 1, 2 a og b.
- Jørgensen, O., Stabssergent, Dbmd. (1874), Gymnastik.
- Berg, J., Cand. phil. (1880), Naturhistorie i I, II, III, IV, A, O, 1, 2 a og b.
- Frøken Brosbøll, L., (1881), Dansk i 3 a og b, 4 a og b, 5 a, Skrivning i 5 b og c.
- Hr. Iversen, J., Cand. theol. (1881), Dansk i I, O, 1, Matematik i I, 1, 2 a og b, Naturlære i IV, V, VI, A.
- Kalhauge, Organist (1882), Sang.
- Kier, Cand. phil. (1884), Latin i III, IV og V, Tysk i I og 2 b, Historie i II, Dansk i 2 a.
- Frøken Boldt, M. (1884), Dansk i 5 b og 6 a, Engelsk i 5 a og c, Dansk og Regning i F.
- Hr. Christensen, F., Cand. phil. (1884), Dansk i III og V.
- From, S., Assistent i Marineministeriet (1884), Dansk i 6 b.

- Hr. Holm, C., Assistent i Marineministeriet (1884),
Matematik i II og O, Regning i 1.
- Ottosen, J., Cand. mag., Inspektør (1885), Latin
i V og VI, Græsk i III, Historie i III, IV, V, VI,
3 a og b, 4 b.
- Jacobsen, P., Cand. phil. (1885), Religion i I, 2 a,
og b, 3 a og b, 4 a og b, 5 a, b og c, Tysk i II og
4 b, Skrivning i 5 a.
- Haunstrup, Chr., Cand. mag. (1887), Tysk i
III, VI og O.
- Christensen, C. C., Cand. mag. (1888), Geografi i
I, II, IV, A, O, 2 a og b, Regning i I, III, A, O, 2 b.
- Bokkenheuser, K., Stud. jur. (1889), Dansk i
II, IV, VI, A, 2 b og 5 c, Historie i 4 a.
- Kongsted Rasmussen, C., Kunstmaler (1889),
Skrivning i I, II, 1, 2 a og b, 3 a og b, 4 a og b,
Tegning i O, 1, 2 a og b, 3 a og b, 4 a og b,
5 a, b og c.
- Hansen, P. Smith-, Cand. phil. (1889), Græsk
i IV, V og VI.
- Thorlaksson, G., Cand. mag. (1890), Oldnordisk
i V og VI.
- Frøken Bokkenheuser, M., (1891), Skrivning i 6 a og b.
- Hr. Hansen, K., Stud. mag. (1892), Geografi i III, 1,
3 a og b, 4 a og b, 5 a og b, Regning i 5 b.
- Bille, Stud. mag. (1892), Projektionstegning i V
og VI; geom. Tegning i 1, 2 a og b, Regning i 2 a.
- Frøken Mogenssen, C., (1893), Regning i 4 a, 5 a og 6 a.
- Poulsen, H., (1893), Skrivning i F.
- Hr. Wesche, E., Cand. polyt. (1893), Fysik i III og O,
Matematik i III.
- Frøken Hansen, P., Cand. phil. (1894), Latin i I og
II, Tysk i 4 a.
- Hr. Lund, Cand. theol. (1894), Fransk i I, II, III, A,
O, 1, 2 a og b, Tysk i 1, 2 a og b, 3 b.

Hr. Nielsen, M. N., Cand. theol. (1894), Religion i II, III, IV, V, VI, A, O, 1, Tysk i 3 a, Regning i 5 c og 6 b.

— Michelsen, Carl, Cand. phil. (1894), Fransk i 3 a og b.

Bestyreren, Matematik i IV, V, VI og A, Regning i II.

Den mundtlige Del af Skolens Eksamen holdes fra den 9de til 11te Juli, Udfaldet meddeles Lørdagen den 13de Juli Kl. 10, hvorefter Sommerferien begynder. Undervisningen genoptages Mandagen den 19de August Kl. 9.

Indmeldelser af nye Elever modtages før Sommerferien hver Skoledag Kl. 9—3; i Ferien vil Bestyreren i Almindelighed træffes paa Skolen om Formiddagen Kl. 8—10. De nye Elever prøves Fredag den 12te Juli Kl. 10 og Mandag den 19de August Kl. 12.

Elevernes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære Eksamen.

Skolens Museum har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

En Finke (grisebleue). *Olesen*, 1 Kl.
 Hvalroskranie. *D. Jensen*, 1 Kl.
 Falco gyrfalco. Jagtfalk, do.
 Lepus variabilis. Snehare. Kranie, do.
 Canis vulpes. Ræv. 2 Kranier, do.
 Larus marinus. Sletbag-Maage udst. *O. Sveistrup*.
 Æg af Lom. *Levinsky*, 6 a.
 Æg af Havsnegle. *Diderichsen*, 2 a.
 Vipera berus. Hugorm med Unger. *O. Møller*.

Kajak. *D. Jensen*, 1.

En Samling Forsteninger fra Faxekalken. *Stevinius*, 5 a.

Allunskifer med Trilobitforsteninger fra Skaane.
Sørensen, 6 a.
